

Jaarrekening 2015

Stichting Gereformeerde Scholengroep

Leeswijzer

Dit is het formele jaarverslag van de Stichting Gereformeerde Scholengroep. Met dit jaarverslag legt het College van Bestuur verantwoording af over de gestelde doelen, de activiteiten en de behaalde resultaten.

Dit jaarverslag is in het kader van de horizontale verantwoording ook bestemd voor andere doelgroepen, zoals medewerkers, ouders, leden van de Vereniging Gereformeerde Scholengroep, andere onderwijsinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

De jaarverslagen van de Gereformeerde Scholengroep, het Gomarum College en het ROC Menso Alting zijn ook te vinden op de website: www.gsg.nl en www.rocmensoalting.nl

- Hoofdstuk 1: Voorwoord bestuurder, Organisatie, Visie, Raad van Toezicht, Identiteit, Code Goed Bestuur, horizontale verantwoording, Medezeggenschap
- Hoofdstuk 2: Financiën GSG, toekomstparagraaf
- Hoofdstuk 3 : Gomarum College
- Hoofdstuk 4: ROC Menso Alting
- Hoofdstuk 5 : Jaarrekening GSG met toelichting
- Hoofdstuk 6: Overige gegevens

Reactie

Mocht u na het lezen van dit jaarverslag een reactie willen geven, dan kunt u dat doen via de mail: info@gsg.nl of bellen met 050-5244597 (bestuurssecretariaat).

Als u nog vragen of opmerkingen heeft over het jaarverslag ROC Menso Alting kunt u reageren via de mail: directie@rocmensoalting.nl of bellen met (050) 524 45 80.

Gebruikte afkortingen

- BBL : Beroepsbegeleidende leerweg (combinatie werken en leren)
- BOL : Beroepsopleidende leerweg (leren op school, stage in bedrijf of instelling)
- BPV : Beroepspraktijkvorming (praktijkgedeelte van de opleiding)
- BVE : Beroeps- en volwasseneneducatie
- BYON : Bring Your Own Device
- DUO : Dienst Uitvoering Onderwijs (voorheen CFI & IBG)
- JOB : Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs
- KD : Kwalificatiedossier
- OOP : Onderwijsondersteunend personeel
- OP : Onderwijzend personeel
- ROC : Regionaal opleidingscentrum
- RMC : Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaters
- VSV : Voortijdig schoolverlaten (jonger dan 23 jaar, zonder startkwalificatie)

NAW gegevens

Gereformeerde Scholengroep – College van Bestuur www.gsg.nl
Postadres: Postbus 935 9700 AX Groningen
Bezoekadres: Lavendelweg 7, 9731 HR Groningen

Gomarus College www.gomaruscollege.nl
Postadres: Postbus 399 9700 AJ Groningen
Bezoekadres: Groningen: Vondelpad 1, 2 en 3 9721 LX
 Magnoliastraat 1, 9741 CS
 Lavendelweg 7, 9731 HR
 Assen: Mr. Groen van Prinstererlaan 20, 9402 KD/ Pb 475, 9400 AL
 Drachten: Eikesingel 62, 9203 NZ Pb 172, 9200 AD
 Leeuwarden: Plataanstraat 1, 8924 CR
 Zuidhorn: Brilweg 21a, 9801 GC Pb 9, 9800 AA

ROC Menso Alting www.rocmensoalting.nl
Postadres: Postbus 448, 9700 AK Groningen E-mail: [groningen@rocmensoalting.nl](mailto: groningen@rocmensoalting.nl)
Bezoekadres: Vondelpad 4, 9721 LX Groningen tel: Tel (050) 524 45 80/ fax: (050) 524 45 90

Stichting ROC Menso Alting Zwolle E-mail: [zwolle@rocmensoalting.nl](mailto: zwolle@rocmensoalting.nl)
Bezoekadres: Assendorperdijk 55, 8012 EG Zwolle tel: (088) 850 87 75

Inhoudsopgave	blz.
Voorwoord bestuurder Stichting Gereformeerde Scholengroep	4
Hoofdstuk 1	Algemeen
1.1	Juridische structuur en organisatiestructuur
1.2	Samenstelling College van Bestuur
1.3	Missie
1.4	Doelstellingen
1.5	Identiteit
1.6	Medezeggenschap
1.7	Code Goed Bestuur en horizontale verantwoording
1.8	Raad van Toezicht, samenstelling en rooster van aftreden
Hoofdstuk 2	Stichting Gereformeerde Scholengroep
2.1	Financiën GSG
2.2	Toekomst- en continuïteitsparagraaf
2.3	Treasurymanagement
2.4	Verbonden partijen
2.5	Besteding geormerkte subsidies
Hoofdstuk 3	Gomarus College
3.1	Onderwijs
3.2	Medewerkers
3.3	Financiën
3.4	Kwaliteit
Hoofdstuk 4	ROC Menso Alting
4.1	Missie, visie, strategie
4.2	Kwaliteit
4.3	Onderwijs
4.4	Medewerkers
4.5	Financiën
4.6	Helderheid bekostiging BVE
4.7	Toekomstparagraaf
4.8	Verklaring bevoegd gezag
Hoofdstuk 5	Jaarrekening 2015 met toelichting
5.1	Financiën Gereformeerde Scholengroep
5.2	Balans per 31-12-2015
5.3	Staat van baten en lasten over 2015
5.4	Kasstroomoverzicht 2015
5.5	Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten
5.6	Segmentatieoverzicht
5.7	Verbonden Partijen
5.8	Bezoldiging bestuurders en toezichthouders
Hoofdstuk 6	Overige gegevens
6.1	Controleverklaring accountant
6.2	Gebeurtenissen na balansdatum
6.3	Bestemming van het exploitatieresultaat
6.4	Gegevens over de rechtspersoon

Voorwoord bestuurder

Aangetreden als nieuwe bestuurder op 1 januari 2016 kijk ik terug naar een jaar dat ik vanaf juni langs de zijlijn als sollicitant en later als benoemde nieuwe bestuurder heb meegemaakt. Ik heb de school leren kennen als een school met personeel dat hart heeft voor leerlingen en onderwijs. Een school waar veel is opgestart en in de steigers is gezet. Een school die de afgelopen jaren verschillende bestuurders heeft gehad en daardoor wat minder snel kon schakelen dan ze graag wilde. Echter de betrokkenheid van het personeel was en is groot en heeft er voor gezorgd dat er ondanks de situatie toch stappen zijn gezet. Het nieuwe schoolplan is gereed gekomen, er is hard gewerkt aan identiteit, plannen voor nieuwbouw van twee scholen en een sporthal zijn gestart, onderwijskundige ontwikkelingen zijn in gang gezet en de nieuwe lessentabel is vastgesteld. Dit alles geeft wel aan dat er voldoende energie in de organisatie zit.

Ik hoop de komende jaren de stabiliteit te geven waarom gevraagd wordt. De verbindingen te leggen tussen de beleidstukken die er liggen. Mensen samen te laten samenwerken aan de doelen die worden vastgesteld en de koers te bepalen die we de komende jaren gaan varen.

Belangrijke onderwerpen die de aandacht vragen zijn: organisatieverbetering, kwaliteitszorg, onderwijsontwikkeling, identiteit, nieuwbouw en professionalisering. Dat is een uitdagende taak die ik graag op mij neem en waarmee ik de GSG graag van dienst ben.

Ik hoop u volgend jaar te kunnen schrijven wat er in 2016 tot stand is gekomen en welke beleidszaken voortgang hebben geboekt.

Ik ben dankbaar dat we onder de zegen van de Here onze God dit werk mochten doen.

Kees Heek
College van Bestuur

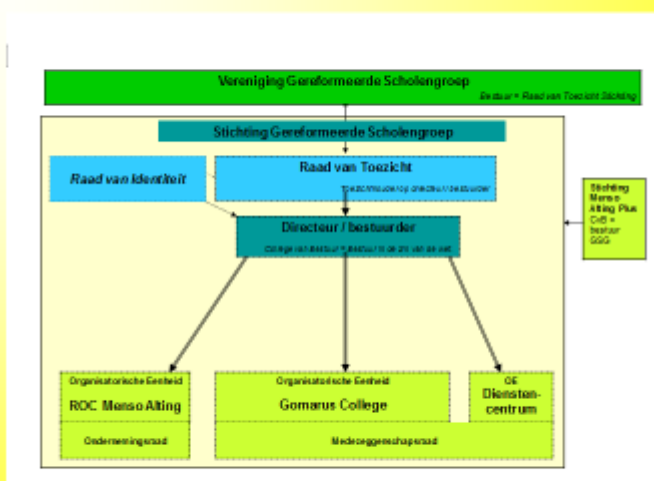
Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Juridische structuur

De juridische structuur van de Stichting Gereformeerde Scholengroep te Groningen is die van een stichting. De bestuurder (het College van Bestuur) is het bevoegd gezag. Binnen de stichting Gereformeerde Scholengroep bestaan drie organisatorische eenheden:

- het Gomarus College (school voor voortgezet onderwijs)
- het ROC Menso Alting (MBO-onderwijs en volwasseneducatie) met de afdelingen: Economie, Gezondheidszorg en Onderwijs & Welzijn
- het Dienstencentrum (stafmedewerkers op de terreinen financiën, personeel, facilitair en ICT, PR en communicatie, identiteit en kwaliteitszorg, ter ondersteuning van de scholen).

Organisatiestructuur

De stichting Gereformeerde Scholengroep bestaat uit drie organisatorische eenheden: het ROC Menso Alting, het Gomarus College en het Dienstencentrum. De stichting heeft een College van Bestuur, bestaande uit één bestuurder.

Het Gomarus College heeft vestigingen in Groningen: Praktijkonderwijs, Onderbouw, VMBO (Vakcollege), HAVO/VWO en in Assen, Drachten, Leeuwarden en Zuidhorn. Op 1 oktober 2015 stonden 3187 leerlingen ingeschreven, waarvan 18 VAVO-leerlingen.

Het ROC Menso Alting, met afdelingen Economie, Gezondheidszorg en Onderwijs & Welzijn, is gevestigd in Groningen. Het aantal studenten bedroeg per 1 oktober 2015 676.

De Gereformeerde Scholengroep participeert in de samenwerkingsstichting ROC Menso Alting Zwolle samen met Landstede, het Greijdanuscollege en Viaa Zwolle (voorheen GH).

1.2 Samenstelling College van Bestuur

Het College van Bestuur van de Stichting Gereformeerde Scholengroep bestaat uit één lid: tot 1 mei 2015 was dit de heer T. Stelpstra. Hij vertrok na de verkiezingen als gedeputeerde van de Provinciale Staten van Drenthe. Per 1 januari 2016 is de heer C.W. Heek benoemd als College van Bestuur.

In de tussenliggende periode behartigde de heer P.H. Holsappel de zaken betreffende de GSG en het Gomarus College en de heer G. Boersma die van het ROC Menso Alting.

Als ondersteuning voor het College van Bestuur is vanaf augustus 2014 benoemd als onderwijskundig directeur voor een periode van twee jaar, de heer P.H. Holsappel.

De bezoldiging van de bestuurder vindt u op blz. 78.

1.3 Missie en visie

Onder het motto 'Leren voor je Leven' biedt het Gomarus College als brede scholengemeenschap (van Praktijkonderwijs, tot Gymnasium inclusief Tweektalig Onderwijs) voor ieder die plek waar hij of zij de door God gegeven talenten optimaal kan ontplooiën. Door het Gomarus College is de missie uitgewerkt in 5 kernwaarden: God leeft, Groeien, Gezamenlijk, Gunnen, Genieten.

Het ROC Menso Alting werkt de missie uit onder het motto: ontmoet elkaar:

We stellen God centraal en leven Jezus daarin na. Hij is de bron van wat goed en volmaakt is. Hem centraal stellen betekent gebruik maken van talenten, het beste uit onszelf en de ander willen halen. Oog hebben voor de mensen om ons heen en voor de maatschappij. Identiteit en kwaliteit zijn voor ons de basis voor sterk beroepsonderwijs.

1.4 Doelstellingen

Het Gomarus College werkt toe naar één herkenbaar profiel door een schoolbreed onderwijsbeleid. Organisatorisch wordt ingezet op uniforme functies voor zowel OP als OOP, waardoor medewerkers flexibeler ingezet kunnen worden. Ook processen worden uniform en gecentraliseerd waar mogelijk. Toegewerkt wordt naar een bedrijfskundig profiel met gedigitaliseerde en geautomatiseerde processen (Afas/Inconto) en een personeelsinformatiesysteem.

ROC Menso Alting werkt door middel van de vier speerpunten professionalisering, begeleiding, ICT en duurzaamheid aan identiteit en kwaliteit. Ondertussen blijft het mbo volop in ontwikkeling. Te denken valt aan de aansluiting op het hbo, ontwikkelingen rondom het Vakcollege, het up-to-date houden van het opleidingsportfolio, het inzetten op internationalisering en de uitwerking van Focus op Vakmanschap. Daarbij zijn we ons bewust van onze schaalgrootte. We zijn realistisch en hoeven niet altijd zelf het wiel uit te vinden. We zetten ons netwerk in ten behoeve van de kwaliteit van ons onderwijs en we nemen de ruimte om hierin strategische keuzes te maken gedurende de looptijd van het koersplan.

1.5 Identiteit

Aanmeldingsgesprekken

Met iedere ouder die een eerste kind aanmeldt, wordt op het Gomarus College een aanmeldingsgesprek gevoerd. Hierin staat de vraag centraal of de christelijke opvoeding thuis en de christelijke vorming op school elkaar versterken en of de ouders ermee instemmen dat onderwijs gegeven wordt waarin God en zijn woord een centrale plaats innemen. Deze gesprekken vormen een

intensieve maar dankbare klus die zowel door de nieuwe ouders als door de gesprekscommissies positief gewaardeerd wordt. De gesprekken worden gevoerd door een vertegenwoordiger van de school waar de leerling is aangemeld en een ouder. Beiden hebben daarvoor een cursus gevolgd.

Aanmeldingscursus

In 2015 is twee keer een training aanmeldingsgesprekken gehouden. In deze bijeenkomsten leren de nieuwe leden van de aanmeldingscommissies het hoe en waarom van de gesprekken. Ook wordt ingegaan op de techniek van gespreksvoering. Tijdens de cursussen wordt altijd gebruik gemaakt van toneelspelers die aan de hand van casuïstiek 'echte' gesprekken oefenen. De toneelspelers worden geworven onder collega's. Zowel onder de docenten als onder ondersteunend personeel zit groot toneeltalent.

Het jaar 2015 stond wat identiteit betreft in het teken van het onderzoek van prof. dr. Roel Kuiper naar de mate waarin de formele identiteit (wat staat er op papier?) doorwerkt in de beleefde identiteit (wat gebeurt er in de scholen?). Kuiper is buitengewoon hoogleraar 'Christelijke identiteit in maatschappelijke praktijken' aan de Theologische Universiteit van de GKV in Kampen. De aanleiding voor het onderzoek was het verzoek van bestuurder Stelpstra om de handhaving en verankering van de gereformeerde identiteit bij de GSG zelf te laten en de CGK-/GKV-kerkeis in het benoemingsbeleid te laten vervallen.

Het onderzoek bestond uit een enquête onder alle medewerkers van ROC Menso Alting en het Gomarus College. Dit onderzoek vond plaats in het voorjaar van 2015. In mei werd in vier focusgroepen verder onderzoek gedaan. Op 21 september werd het onderzoeksrapport 'Diepe wortels, brede horizon' gepresenteerd in een bijeenkomst van alle directeuren en teamleiders van ROC Menso Alting en het Gomarus College. Op 28 oktober is het onderzoek gelijktijdig op alle locaties van het Gomarus College aan de medewerkers gepresenteerd. ROC Menso Alting volgde een week later.

Uit het onderzoek blijkt dat in de organisatie de wil en de openheid duidelijk aanwezig is om met identiteit aan de slag te gaan. Daarbij is wel behoefte aan sturing/toerusting. Centrale vraag bij dit alles is: hoe borg je op een nieuwe frisse manier de gereformeerde identiteit van de bij de GSG betrokken scholen? Daarvoor deed Kuiper een tiental aanbevelingen.

Deze aanbevelingen zijn besproken in de Raad van Toezicht, in MR en OR en uiteraard met directeuren, teamleiders en in docententeams. In december is door toenmalig bestuurder, gesteund door de Raad van Toezicht, met instemming van de OR (ROC Menso Alting) en met positief advies van de MR (Gomarus College) besloten om te gaan werken aan een ruimer benoemingsbeleid voor medewerkers. Tegelijkertijd vraagt dat een sterke borging. Dat vraagt doordenking over de doorwerking van de gereformeerde identiteit in ons onderwijs, in ons gedrag en in onze vakken. Daarmee is direct na de presentatie van het onderzoek van Roel Kuiper begonnen. Dit gebeurt onder meer door middel van conferenties voor sturende functies (november) en voor docenten (voorjaar 2016).

In december zijn alle ouders, leden en donateurs van het identiteitsproces schriftelijk op de hoogte gesteld.

In juni zijn alle ouders, leden en donateurs van de vereniging uitgenodigd voor een avond met prof. Kuiper om met hem van gedachten te kunnen wisselen en vragen te kunnen stellen. Roel Kuiper gaf daarbij ook al een zeer voorzichtig inkijkje in de uitkomsten van het onderzoek dat toen net afgerond was maar nog wetenschappelijk verantwoord geanalyseerd moest worden.

1.6 Medezeggenschap Gomarus College (MR) en ROC Menso Alting (OR)

Jaarverslag Medezeggenschapsraad Gomarus College

De MR Gomarus College vertegenwoordigt alle vestigingen van de school. De verdeling is als volgt:

- 6 personeelsleden waarvan:
 - o 4 docenten
 - o 1 medewerker ondersteunend personeel
 - o 1 medewerker dienstencentrum
- 3 ouders
- 3 leerlingen

Voor deze samenstelling is gekozen om de medezeggenschap beter te borgen. Een bredere inzet van medewerkers heeft een positief effect op de besluitvorming. Er wordt gewerkt met een technisch voorzitter en een ambtelijk secretaris, die beiden geen lid zijn van de MR. Zij zijn aangesteld voor het stroomlijnen en bewaken van de processen. Het zorgt voor professionalisering van de MR.

Gewerkt wordt met een groep van 6 leerlingen, al hebben ze met elkaar maar voor 3 stemmen stemrecht. Die 6 leerlingen hebben samen meer slagkracht en er vindt opleiding plaats van de jongere leerlingen. Dat werkt goed. De oudergeleding is met 3 personen nog steeds een kwetsbare groep. Ook voor hen zou een grotere klankbordgroep een mooi middel kunnen zijn.

Doelstelling van de MR was om scherper op de procedures toe te zien. Dat blijkt nog best lastig. Je wilt een coöperatieve partner voor de bestuurder zijn, maar ook een betrouwbare vertegenwoordiger van je achterban. Dat is bij elk onderwerp opnieuw het wiel uitvinden, lijkt het soms wel.

Belangrijk onderwerp in het afgelopen jaar was de adviesaanvraag over identiteit. Er is akkoord gegeven op de route die wordt ingezet. Het komende jaar zal de agenda nog regelmatig gevuld worden met de praktische uitwerking hiervan.

De stemming taakbeleid is goed afgerond. Gelukkig ligt er nu weer nieuw vastgesteld beleid.

In het afgelopen jaar werd vanaf 1 mei 2015 gewerkt met een interim-bestuurder. Er is positief advies gegeven op de benoeming van een nieuwe bestuurder per januari 2016. Dat zal voor de MR weer een nieuwe gesprekspartner opleveren met nieuwe dynamiek.

Jaarverslag OR

Voor de OR was het een vol jaar met veel boeiende onderwerpen die we in een nieuwe samenstelling hebben aangevlogen. Emma Kolbeek en Hans Heijkoop zijn in juni gestart als OR-leden. Onderwerpen die de revue zijn gepasseerd: o.a. scholing, identiteit en promotiecriteria LB-LC.

Scholing

Om als team op een professionele, maar ook prettige manier samen te werken, hebben we ons in oktober gericht op teambuilding en het formuleren van doelen en kwaliteiten. Twee dagen zijn we ondergedompeld geweest in de Overijsselse gastvrijheid en hebben genoten van de prachtige natuur. We hebben daar een uitstekende training gehad waar we veel van geleerd hebben. Zo is ons onder andere duidelijk wat we willen zijn als OR en hoe we tot dienst van de organisatie kunnen fungeren. Belangrijk onderdeel daarvan is de goede verstandhouding die we met de directeur ervaren. Verder hebben we gekeken hoe we een proactieve rol kunnen vervullen, meer nog dan we al doen en hoe we onderwerpen grondiger en deskundiger kunnen benaderen. Wat voor ons een belangrijk leerpunt bleek is het bepalen van onze rol in verschillende kwesties. Ook daarin kunnen we proactiever aangeven dat we een rol willen spelen en hoe we dat willen.

Identiteit

Naar aanleiding van het rapport 'Diepe wortels, brede Horizon', van Roel Kuiper, hebben we het verzoek van de bestuurder de vraag gekregen om in te stemmen met de tien adviezen die daarin vermeld staan. Althans, dat was het eerste verzoek. Uiteindelijk bleek het verzoek te zijn in te stemmen met de lijn die ingezet is om de kerkeis los te laten bij het aannemen van nieuwe collega's. Het proces liep hier en daar wat stroef en in onze ogen te gehaast, maar dat maakte het hele proces erg interessant. We zijn als OR hierdoor even weer op scherp gezet. Ook komend jaar zal dit een belangrijk onderwerp zijn voor de OR waarin we op een aantal punten nog een instemmingsverzoek tegemoet zien.

Promotiecriteria LB-LC

De directie heeft ons vanaf het begin meegenomen in het proces om de promotiecriteria LB-LC vorm te geven. Dat was prettig en goed. We hebben vragen kunnen stellen, kritisch kunnen meedenken en uiteindelijk instemming kunnen verlenen. Het hele proces was een mooi voorbeeld van de manier waarop we samenwerken met de directie en ook hoe we willen samenwerken.

Achterban

Eén van de speerpunten van de OR is transparantie. Dat uit zich onder andere in de communicatie met de achterban. Zo mailen we notulen van alle vergaderen en eens in de paar maanden een nieuwsbrief. Nog meer dan voorheen hebben we het afgelopen jaar onze collega's bevraagd en geïnformeerd tijdens de teamvergaderingen. Op die manier willen we de achterban een stem geven in de beslissingen die we moeten nemen.

1.7 Code Goed Bestuur

De Stichting Gereformeerde Scholengroep hanteert de Code Goed Bestuur BVE 2014. Omdat binnen de Gereformeerde Scholengroep zowel MBO als VO aanwezig zijn, is geen sprake van een keuze, het MBO kent een dwingend opgelegde branchecode. De Code Goed Bestuur van de VO-raad, waaronder het Gomarus College valt, heeft echter dezelfde strekking. Het besluit om de Code BVE te volgen is zowel aan de MBO-raad als aan de VO-raad meegedeeld.

De benoeming van de leden van de Raad van Toezicht is inmiddels geregeld zoals in de Code wordt geadviseerd door middel van een mandaat van de Vereniging GSG, totdat de statuten op dit punt worden aangepast.

Evaluatie eigen functioneren van de bestuurder: omdat de stichting GSG een eenhoofdige CVB heeft vindt deze evaluatie plaats in samenhang met de RvT door middel van functionerings- en beoordelingsgesprekken.

De stichting heeft een klokkenluidersregeling die gepubliceerd is op de website van de stichting GSG.

Horizontale verantwoording

De horizontale verantwoording kent twee componenten:

- verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de resultaten van de school;
- dialoog met de belanghebbenden over en terugkoppeling naar het beleid.

Horizontale verantwoording in beeld:

belanghebbenden	vormen	terugkoppeling naar
personeel	medezeggenschap vereniging aanmeldingsgesprekken vakgroepen website/Insite	beleid en onderwijs identiteit identiteit/beleid onderwijs/beleid beleid

	nieuwsbrieven	
leerlingen/studenten	Medezeggenschap vensters voor verantwoording website	beleid en onderwijs kwaliteit
Ouders	medezeggenschap vereniging ouderavonden aanmeldingsgesprekken klankbordgroepen vensters voor verantwoording website nieuwsbrieven	beleid en onderwijs identiteit kwaliteit/beleid/onderwijs identiteit/beleid beleid/kwaliteit kwaliteit beleid
bedrijven/instellingen	stages/leerwerkplekken bedrijfsbezoeken/gastdocenten samenwerking in platforms netwerken	kwaliteit/beleid kwaliteit/beleid kwaliteit beleid/kwaliteit
toeleverend onderwijs (PO)	doe-dagen leerlingen terugkoppeling onderwijsrendement oud- leerlingen advisering plaatsing gezamenlijke aanmeldingscursussen	kwaliteit kwaliteit kwaliteit/identiteit
afnemend onderwijs (HO/U)	meeloopdagen leerlingen netwerken (LIO's, stages) opleiden in de school	kwaliteit kwaliteit kwaliteit
scholen in het buitenland TTO / internationalisering	uitwisselingen docenten en leerlingen	kwaliteit
leden vereniging GSG/ ouders	aanmeldingsgesprekken ledenvergadering	identiteit/beleid
maatschappelijke organisaties	goede-doelen-acties maatschappelijke stages hulpacties in buitenland/horizonjaar bijzondere projecten (gezamenlijke concerten, buurtprojecten) jeugdwerkconferentie ZAT-teams per locatie	kwaliteit/identiteit kwaliteit/identiteit beleid/identiteit beleid/kwaliteit
algemeen	prijzen leerlingen/docenten/Awards (inter)nationale wedstrijden	kwaliteit/onderwijs kwaliteit/onderwijs

1.8 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is belast met het interne toezicht op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting GSG. Naast het gevraagd en ongevraagd adviseren van het College van Bestuur, heeft de Raad formele taken bij het benoemen, ontslaan en belonen van het College van Bestuur, het vaststellen van de financiële stuur- en verantwoordingsdocumenten van de stichting, waaronder de begroting en de jaarrekening.

De Raad van Toezicht heeft in 2015 zes keer vergaderd met het College van Bestuur en daarnaast een zelfevaluatie gehouden. De auditcommissie vergaderde 6 keer. De voorzitter van de Raad heeft als regel maandelijks overleg met het College van Bestuur. Jaarlijks vergadert de Raad met de directeurs van de stichting en daarnaast twee keer per jaar met MR en OR om inzicht te hebben in

de algemene gang van zaken. In de MR van het Gomarus College hebben ouders, leerlingen en medewerkers zitting. In de OR van het ROC Menso Alting hebben personeelsleden zitting en er fungeert een Studentenraad. Jaarlijks vindt ook een ledenvergadering plaats van de Vereniging GSG; hierin zijn ouders, medewerkers en andere belangstellenden vertegenwoordigd. Onderwerp van gesprek was dit jaar de nieuwe lijn betreffende de identiteit.

De Raad heeft in 2015 opnieuw de vacature moeten vervullen van College van Bestuur. Vanaf 1 januari 2016 is de heer C.W. Heek benoemd in deze functie. Na het vertrek van de heer T. Stelpstra als lid van Provinciale Staten Drenthe per 1 mei 2015, fungeerde de heer P.H. Holsappel als plaatsvervangend bestuurder van de GSG en de heer G. Boersma als plaatsvervanger voor het ROC Menso Alting.

De Raad heeft daarnaast tijd besteed aan de vervulling van de vacatures voor de portefeuilles identiteit en onderwijs, in samenwerking met de MR voor wat betreft deze laatste vacature.

De vacature identiteit ontstond per 1 januari 2015 doordat S. Otten een andere predikantsplaats aanvaardde in het Westen van het land. De vacature onderwijs bestond sinds 1 januari 2014.

De werving van de kandidaten gebeurde via 2 dagbladen en een oproep in de nieuwsbrieven aan de ouders. In de vacature onderwijs werd per 1 februari 2015 benoemd de heer R. Robbe te Dalfsen; de portefeuille identiteit wordt eveneens door hem behartigd.

De toezichthoudende taak van de Raad is geënt op de Code Goed bestuur van de BVE 2014 en de VO-raad en richt zich op de werkzaamheden van de bestuurder, in 2015 met name op:

- de identiteit van het gereformeerd onderwijs in de toekomst. Onder leiding van prof. Dr. Roel Kuiper van de Theologische Universiteit te Kampen heeft de inhoudelijke beschrijving van de identiteit geleid tot een nieuw Identiteitsdocument waarin de identiteit van school niet meer wordt gelinkt aan het lidmaatschap van een kerkgenootschap. Binnen de organisatie worden de gevolgen hiervan besproken in groepen en voorgelegd aan MR en OR voor advies en instemming. Ook met de ouders worden deze onderwerpen besproken. Uiteindelijk zal een statutenwijziging volgen.
- risicomanagement, planning en control komen vooral aan de orde in de vergaderingen van de auditcommissie aan de hand van rapportages, waarna verslag wordt gedaan in de voltallige vergadering van de Raad; De planning-en-controlcyclus werd verder versterkt in de organisatie door het invoeren van maandrapportages i.p.v. trimesterrapportages. Deze rapportages met kengetallen geven de stand van zaken weer per locatie en deze worden maandelijks besproken met directeuren.
- de kwaliteit van het onderwijs is besproken door de Raad aan de hand van het schoolplan 2014-2019.
- functioneren van de Raad, analyse van de rol in samenhang met de portefeuilles en onderhouden van de eigen deskundigheid maken deel uit van de zelfevaluatie.

Als onderdeel van de Code Goed Bestuur BVE heeft de stichting een klokkenluidersregeling. Van deze regeling is in 2015 geen gebruik gemaakt.

De leden van de Raad zijn lid van de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs (VTOI) en van het platform van Raden van Toezicht van de MBO-raad.

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor allen die bijgedragen hebben aan het onderwijs en de andere activiteiten van het Gomarus College en het ROC Menso Alting.

J.B. Modderman, voorzitter

Samenstelling en relevante nevenfuncties Raad van Toezicht

Voorzitter: J.B. (Jan Bert) Modderman, eigenaar Vlaggenindustrie Groningen en Swedamast Nederland, J.B. Modderman Beheer BV (Modderman Advies: interim management), Modderman Interieurbouw BV, Team2 VOF.

Auditcommissie: M.E. (Martin) Boon, Manager Planning & Control, Noordhoff Uitgevers B.V. Groningen/Houten; Bestuurslid Stichting Steunfonds voor Christen-zijn. H.J. (Erik) Knoll, Senior manager Rabobank International, Bestuurslid Stichting Reconstructie Schnitger Orgel Lutherse Kerk te Groningen.

Portefeuille onderwijs: R. Robbe, beleidsaanstuurder Professionalisering & Innovatie bij Hogeschool Viaa, lector Leersucces bij De Meerwaarde in Barneveld.

Portefeuille identiteit: vacature:

Rooster van aftreden

J.B. Modderman	01-01-2013 – 2017	eerste termijn, herbenoembaar
M.E. Boon	18-10-2012 – 2016	tweede termijn
H.J. Knoll	01-12-2013 – 2017	eerste termijn, herbenoembaar
R. Robbe	01-02-2015 – 2019	eerste termijn, herbenoembaar

De maximale zittingsduur bedraagt acht jaar (twee termijnen). De Raad van Toezicht bestaat statutair uit tenminste vijf (5) natuurlijke personen.

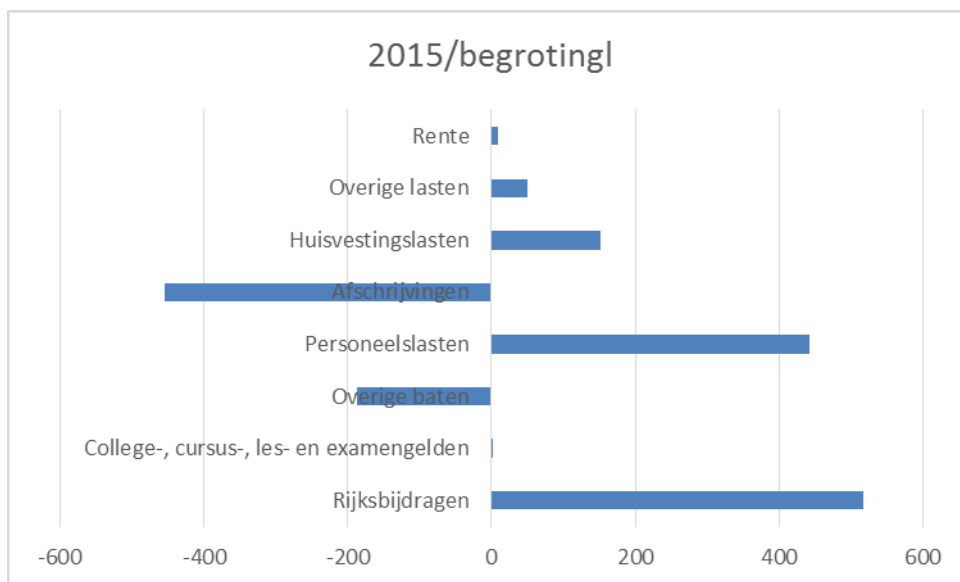
Bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht vindt u op blz. 78.

HOOFDSTUK 2 Stichting Gereformeerde Scholengroep

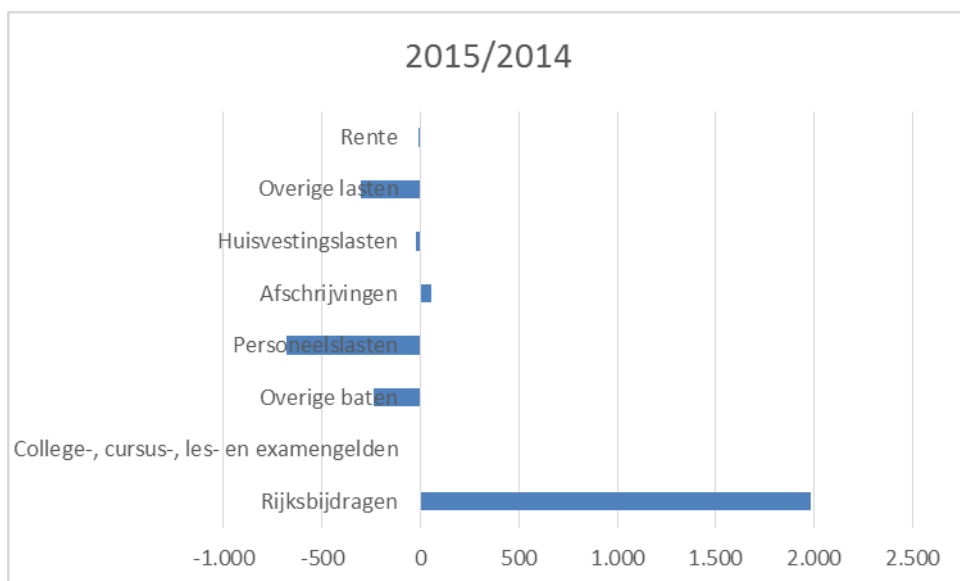
2.1 Financiën GSG

Financieel resultaat

Het resultaat over 2015 is uitgekomen op € 921.000. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken ten opzichte van de begroting en ten opzichte van vorig jaar toegelicht.

De hogere rijksbijdragen zijn vooral het gevolg van het afgesloten loonakkoord. De lagere personeelskosten worden veroorzaakt door minder personeel ten opzichte van de begroting en lagere gemiddelde loonkosten. In de afschrijvingen is de impairment verwerkt van Lavendelweg 5. Omdat Lavendelweg 5 verhuurd wordt is voor een lagere waardering op basis van toekomstige netto opbrengsten gekozen. Tot 2015 was een waardering toegepast op basis van historische kosten. Het verschil € 480.000. De lagere huisvestingskosten zijn het gevolg van lagere huurkosten en lagere (incidentele)schoonmaakkostenminvesteringen.

De hogere Rijksbijdragen zijn het gevolg van meer leerlingaantallen bij het Gomarus College en studenten bij het ROC, het afgesloten Loonakkoord en nieuwe bekostigingssystematiek bij het ROC. De hogere personeelskosten zijn vooral het gevolg van meer ingezet personeel als gevolg van de invoering van de 1000 uren norm bij het ROC en de duurzame inzetbaarheid bij het Gomarus College en de cao-stijgingen.

Indicatoren

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	Signalering
Solvabiliteit	0,57	0,55	0,51	0,46	0,38	0,37	Bij een waarde lager dan 0,2
Liquiditeit	1,68	1,14	1,32	1,02	0,42	0,59	Bij een waarde lager dan 0,5
Rentabiliteit	1.3%	0,7%	3%	31%	-6%	-10%	n.v.t
Kapitalisatiefactor	28%	24%	26%	23%	17%	21%	Boven de 60%

Solvabiliteit: eigen vermogen en voorzieningen/totaal passiva
 Liquiditeit: kortlopende vorderingen en liquide middelen/kortlopende schulden
 Rentabiliteit: resultaat uit gewone bedrijfsvoering/ totaal vermogen (2010: exclusief de afboeking van de vordering op het ministerie van OCenW)
 Kapitalisatiefactor: totaal kapitaal (exclusief gebouwen en terreinen/totale baten)

Financiële situatie op balansdatum

De liquiditeitspositie is ten opzichte van 2014 gedaald. De stijging is vooral veroorzaakt door het jaarresultaat 2015 een nadere specificatie vindt u in het kasstroomoverzicht op blz. 56. De geconsolideerde solvabiliteitsratio (eigen vermogen+ voorzieningen/ totaal vermogen) steeg door dezelfde oorzaak in het verslagjaar en ligt boven het minimum dat de inspectie als ondergrens gehanteerd.

Eigen vermogen

De totale vermogenspositie is in het afgelopen verslagjaar gestegen (8,3 mln; 2014 € 7,9 mln), als gevolg van het positieve resultaat.

Het bestuur heeft bij het opstellen van de begroting 2015/2016 maatregelen genomen om toekomstige exploitatieresultaten van negatief naar positief om te buigen. Een van de elementen daarvan is de invoering van risicomanagement. Risico-inventarisatie leverde een prioritering op van de beheersmaatregelen. Op basis van de beheersmaatregelen in het kader van de begroting 2015/2016 is het bestuur van mening dat het eigen vermogen toereikend is voor de continuïteit.

Financiering/ Kasstromen

De kasstroom uit operationele activiteiten is afgenomen met € 1,2 mln (2014: 1,9 mln) hoofdzakelijk door het jaarresultaat, mutaties in de voorzieningen en mutaties in de vlottende activa (toename van de vordering met € 1,1mln, ondermeer door de verkoop van het boekenfonds). De kasstroom uit investeringsactiviteiten nam af mede door de desinvestering cq verkoop van het boekenfonds en de afwaardering van Lavendelweg 5. De kasstroom uit financieringsactiviteiten is afgenomen door de gedane reguliere aflossingen. In het verslagjaar zijn de gedane investeringen ad € 0,7 mln lager dan de afschrijvingen ad € 1,3 mln. Dit als gevolg van het beleid om terughoudend te zijn met investeringen om zo de afschrijvingslasten te beperken. Ook in de begroting 2016/2017 zal dit beleid worden voortgezet.

2.2 Toekomst- en continuïteitsparagraaf

Kengetal	2014	2015	2016	2017	2018
Leerlingen	3110	3173	3176	3242	3333
Studenten BOL	661	666	663	678	688
Studenten BBL	16	16	12	14	14

situatie op 1/10 van het jaar

Personel bezetting

Management/Directie	17,8	21,45	21,45	21,45	21,45
Onderwijzend personeel	217,6	215,21	215,4	215,5	217,1
Overige medewerkers	106,1	111,98	113,38	114,28	115,18
	341,5	348,64	350,23	351,23	353,73

Aantal fte op 31-12 van het jaar

Balans

Activa

Materiële Vaste activa	11.413	9.773	9.773	9.773	9.773
Vlottende activa	4.217	6.175	6.061	5.982	5.944
Totaal activa	15.630	15.948	15.834	15.755	15.717

Passiva

Eigenvermogen

Algemene reserve	3.721	3.940	4.012	4.157	4.343
Bestemmingsreserve	4.280	4.332	4.262	4.192	4.122
Voorzieningen	630	854	818	818	818
Langlopende schulden	3.309	3.146	3.066	2.912	2.758
Kortlopende schulden	3.690	3.676	3.676	3.676	3.676
Totaal Passiva	15.630	15.948	15.834	15.755	15.717

	2014	2015	2016	2017	2018
Baten					
Rijksbijdrage	27.325	29.310	29.994	30.630	31.197
Cursusgelden	4	5	2	2	2
Overige baten	1.208	968	965	893	894
	28.537	30.283	30.961	31.525	32.093

Lasten

Personeelskosten	22.757	23.515	24.380	24.774	25.251
Afschrijvingen	1.312	1.714	1.423	1.526	1.563
Huisvestingskosten	1.333	1.355	1.436	1.436	1.436
Overige lasten	2.893	3.199	3.581	3.588	3.603
Totaal lasten	28.295	29.783	30.820	31.324	31.853
Saldo Baten en Lasten	242	500	141	201	240
Saldo Financiële bedrijfsvoering	108-	114-	139-	126-	124-
Totaal resultaat	134	386	2	75	116

Gegevens ontleend aan de meerjarenbegroting

	2014	2015	2016	2017	2018
Kengetallen:					
Leerlingen per Fte	11,1	11	11	11,2	11,4
Leerlingen per Fte OP	17,4	17,9	17,8	18,2	18,5
Kosten Fte in loondienst x 1000	€ 66,6	€ 67,4	€ 69,6	€ 70,5	€ 71,4
Liquiditeit (vlottende activa/vlottende passiva)	1,1	1,7	1,6	1,6	1,6
Solvabiliteit	0,51	0,52	0,52	0,53	0,54
Rentabiliteit in % van de omzet	0,5%	1,3%	0,0%	0,2%	0,4%

Leerlingen/studenten: De leerlingaantallen bij het Gomarus College zullen naar verwachting de komende jaren nog licht stijgen. Na deze periode verwachten wij mede als gevolg van demografische ontwikkelingen een daling van het aantal leerlingen. Uitspraken doen over de ontwikkelingen van studentenaantallen bij het ROC Menso Alting gaat gepaard met een redelijke mate van onzekerheid. Het ROC Menso Alting stond voor het tweede achtereenvolgende keer op de tweede plaats in de mbo-keuzegids. Voor de opleidingen in de sector Gezondheidszorg zijn regionaal afspraken gemaakt over de maximaal toelaatbare instroom die voor komend jaar gelijk is gehouden met de instroom van afgelopen jaar, een stijging in deze sector zal dus niet plaatsvinden. De verwachtingen zijn voor het komend jaar dat de inschrijvingen stabiliseren of licht groeien.

Personeel: Door de toename van leerlingen en studenten verwachten wij dat het onderwijzend personeel in aantal nog iets zal toenemen. Het beleid is er op gericht om de omvang van directie en ondersteunend personeel niet te laten toenemen maar te onderzoeken of dit door efficiency verlaagd kan worden.

Investerings en afschrijvingen: Al enkele jaren is het beleid er opgericht de investeringen niet groter te laten zijn dan de afschrijvingen van dat jaar.

Huisvesting: Het beleid is er op gericht de gebouwen in stand te houden, hiervoor worden via de voorziening Groot Onderhoud middelen "gereserveerd". In overleg met de gemeenten wordt onderzoek gedaan naar vervangende huisvesting (Drachten), in Groningen wordt onderzocht hoe de gymvoorzieningen moeten worden gerealiseerd. De insteek in Groningen en Drachten is dat hier geen of slechts heel beperkt onderwijsmiddelen voor moeten worden ingezet.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem wordt vorm gegeven binnen de PDCA-cyclus van de GSG. Jaarlijks wordt een (meerjaren-)begroting inclusief een risicoparagraaf opgesteld. Per kwartaal wordt een rapportage opgesteld en besproken met het Bestuur en de Auditcommissie over de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van uitvoering van de begroting en de ontwikkelingen van de risico's.

Risicomanagement

Binnen de GSG is gestart met het opzetten van integraalrisicomanagement. Het voornemen is om dit in 2016 verder uit te werken en te implementeren. Belangrijke risico's zijn:

De ontwikkeling van het aantal leerlingen en studenten, belangrijke factoren hierin zijn: het imago van de instellingen en de belangstelling van ouders, leerlingen en studenten. Naast een goede kwaliteitsbewaking wordt er gewerkt aan PR en marketing om potentiële leerlingen en studenten met het Gomarus College en het ROC Menso Alting bekend te maken.

De kwaliteit van de opleidingen; naast kwaliteitsborging en ontwikkeling van de curricula is er aandacht voor adequaat personeelsbeleid ondermeer in de vorm van functioneringsgesprekken en aandacht voor opleiden en ontwikkelen.

De ontwikkeling van de Rijksbekostiging; de verwachting is dat er weinig extra middelen ter beschikking worden gesteld, hiertegenover staat de invoering van de nieuwe bekostigingsregels,

extra eisen en verplichtingen. Om dit risico te verminderen wordt gewerkt aan het optimaliseren van de bedrijfsvoering zodat tijdig kan worden bijgestuurd op gewijzigde omstandigheden.

De afstemming van opleidingen in het kader van de Macro doelmatigheid; afspraken die gemaakt worden kunnen voor het ROC door de kleinschaligheid een groot effect hebben anderzijds zou het ook kunnen leiden tot nieuwe mogelijkheden.

Huisvesting; Ondermeer door bezuinigingen bij gemeenten wordt in toenemende mate aan ons gevraagd om een eigen bijdrage aan investeringen te leveren. Gewerkt wordt aan de ontwikkeling van een meerjaren-investeringsbegroting om tijdig keuzes te maken.

2.3 Treasury management

De tijdelijk overtoollige middelen worden bij de huisbankier in rekeningen-courant, op spaarrekeningen en in deposito's bij gerenommeerde instellingen aangehouden. Er is een concept-treasurystatuut opgesteld. In dit statuut is vastgelegd dat beleggen en belenen uitsluitend is toegestaan met inachtneming van de regels zoals opgenomen in de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek. In 2015 zijn geen overtoollige middelen belegd.

Verklaring helderheid in de bekostiging

Het interne beleid en de sturing binnen de GSG is er op gericht om de regelgeving, zoals opgenomen in het controleprotocol OCW en de notitie *Helderheid in de bekostiging van het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie* na te leven. Voor een uitgebreidere toelichting op de diverse thema's wordt verwezen naar het hoofdstuk over het ROC Menso Alting.

2.4 Verbonden partijen

De stichting GSG Plus is in 2015 omgezet in een stichting die op afstand staat ten opzichte van de de St. GSG en is geen verbonden partij meer.

2.5 Besteding geoormerkte subsidies

Voor een overzicht van de subsidies voor VO en BVE verwijzen wij u naar bijlage G van de jaarrekening.

VO

Regeling Lerarenbeurs voor scholing ontvangen €92.079 (2015) en €72.683 (2014). Deze middelen worden besteed aan begeleiding en studiekosten alsmede het beschikbaar stellen van studieverlof.

BVE

Subsidieregeling Schoolmaatschappelijk Werk MBO € 11.747 (2015) en €5.799 (2014). Dit bedrag is besteed aan een schoolmaatschappelijk werker.

Regeling Lerarenbeurs voor scholing en zij-instroom ontvangen €20.000. Deze middelen worden besteed aan begeleiding en studiekosten alsmede het beschikbaar stellen van studieverlof.

Hoofdstuk 3 Gomarus College

Het Gomarus College is een gereformeerde school voor voortgezet onderwijs, met praktijkonderwijs, Vakcollege (vmbo), havo, vwo, gymnasium en tweetalig onderwijs (tto). Onderwijs wordt gegeven onder het motto: Leren voor je Leven.

Het gereformeerde karakter van de scholen vormt de reden van bestaan en is onderwerp van gesprek bij de aanmelding van leerlingen. De school heeft een formeel toelatingsbeleid. Met alle ouders die voor het eerst een kind aanmelden wordt een aanmeldingsgesprek gehouden. Deze gesprekken worden gevoerd door een lid van de locatiedirectie samen met een ouder. Zowel leden van de directie als ouders, die zich hier vrijwillig voor inzetten, worden geschoold door middel van interne cursussen.

De binding tussen school en ouders is van groot en blijvend belang: de school wil onderwijs bieden dat in het verlengde van de opvoeding thuis ligt. Ouders vormen een onlosmakelijk onderdeel van de leer- en leefgemeenschap van mensen die het voorbeeld van Christus willen volgen in alle dingen van het leven.

denominatie totaal aantal leerlingen

Denominatie	2015		2014		2013		2012		2011	
	totaal	%	totaal	%	totaal	%	totaal	%	totaal	%
GKV	1969		1979	64	2138	68	2154	70	2196	72
CGK	246		232	8	232	7	226	7	222	7
NGK	23		34	1	48	2	48	1,5	46	1
GG	36		36	2	32	1	32	1	35	1
PKN	221		296	10	255	8	239	7,7	216	7
Evangelisch	379		331	11	325	10	303	10	282	9
Anders	198		120	3	84	3	72	2	65	2
Onbekend	107		28	1	16	1	21	0,7	6	0,1
	3189						3095	100	3068	100
			3056	100	3130	100				

3.1 Onderwijs

Het Gomarus College participeert in 5 verschillende samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs: in de stad Groningen, in het Westerkwartier, in de provincie Drenthe en twee in de provincie Friesland.

OPDC

Gedurende het kalenderjaar 2014-2015 hebben 48 leerlingen direct gebruik gemaakt van de begeleiding vanuit het OPDC.

Hierin valt een verdeling te maken naar de reden waarom begeleiding nodig was.

Begeleidingsredenen en aantallen:

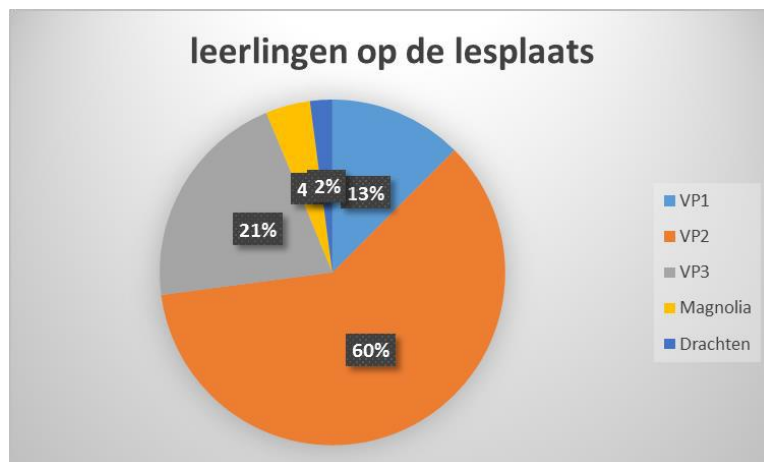
• "Oude" Cluster4 leerlingen	5
• OPDC leerlingen	18
• Trajectklas	14
• Thuiszitters	4
• Rebound	2
• Leer Werk Traject	1
• Observatie	1
• Pomodori-methode	3

Bij OPDC-leerlingen moet worden gedacht aan:

- Leerlingen die instromen vanuit de basisschool en extra ondersteuning nodig hebben.
- Leerlingen die vastlopen in het reguliere onderwijs zonder dat het gedrag aanleiding geeft voor een rebound plaatsing.
- Leerlingen met grote persoonlijke moeite.
- Leerlingen die een life-event hebben doorgemaakt.

Daarnaast is gedurende het hele schooljaar aan een derde klas VMBO met zestien leerlingen 3 uren Nederlands per week gegeven met veel aandacht voor de leerlingen, de ouders en de collega's. Bij observatie moet worden gedacht aan een open vraagstelling betreffende een leerling. Het gaat er dan om wat we denken te zien en welk advies we voor het vervolg hebben.

De Pomodori-methode is een methodiek om huiswerk efficiënter en effectiever te maken. Dit kan bij ons worden uitgelegd en geoefend.

Talentontwikkeling

Talentontwikkeling wordt o.a. bevorderd door het aanbieden van tweetalig onderwijs in de onderbouw. De school heeft een officiële erkenning als school voor tweetalig onderwijs (TTO). Daarnaast worden op het vmbo al enkele jaren Awards uitgereikt voor de beste stagiair, het beste profielwerkstuk en de beste docent. Ook doen leerlingen mee aan wedstrijden voor vakopleidingen of andere nationale wedstrijden en vallen zij regelmatig in de prijzen. Het schoolorkest bezoekt ieder jaar een andere plaats in de regio voor het kerstconcert.

Inspectie

In 2015 geldt het basisarrangement voor het Gomarus College.

Het kwaliteitsonderzoek op de vestiging Leeuwarden heeft ook geleid tot het basisarrangement omdat de opbrengsten en de kwaliteit van het onderwijsproces op de meeste onderdelen van voldoende tot goed niveau is. In het kader van de pilot gedifferentieerd toezicht is tevens onderzocht

of de afdeling voldoet aan de concept-beslisregel voor het oordeel 'goed'. De school voldoet daaraan niet omdat twee indicatoren uit het kernkader niet voldoende zijn. Wel is de kwaliteit van het proces in Leeuwarden op een aantal onderdelen goed is.

Ook voor de vestiging Assen is het basisarrangement gehandhaafd, nadat ingezette verbeteringen en positieve ontwikkelingen, gebaseerd op een plan van aanpak, geconstateerd zijn door de inspectie en positief beoordeeld in juni 2015. Er is geen aanleiding meer tot intensivering van het toezicht. Wel dient een evaluatie van het verbeterplan en de bereikte resultaten te worden besproken met de Inspectie aan het eind van het schooljaar 2015-2016.

Internationalisering

In 2015 hebben alle locaties meegedaan met internationalisering. Contacten zijn er geweest met scholen in Spanje, Polen, Canada, de VS en Australië. Er is inmiddels een internationaliseringsplan opgesteld. De sector HV en VMBO hebben excursies naar buitenlandse en Nederlandse bestemmingen.

Juridische zaken

Er is een interne afdeling die voorkomende zaken behandelt. Het kan gaan om adviezen of om het geven van een uitwerking aan bepaalde documenten of beroepsprocedures.

Kenmerken leerlingen

Opbouw naar niveau						
	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pro	70	71	69	71	56	54
Basis	163	164	194	192	193	228
Kader	432	422	410	421	406	360
GL/TL	732	702	707	733	714	751
Havo	946	897	914	949	1007	944
VWO	846	854	802	775	733	736
Totaal	3189	3110	3096	3141	3109	3073

Voortijdig schoolverlaten

Het aantal leerlingen dat in 2014 de school verliet zonder diploma was 133. In 2013 was dat aantal 169, in 2012 waren dat 154 leerlingen.

Reden	Aantal 2015	Aantal 2014	Aantal 2013	Aantal 2012
Aanmelding ingetrokken/ administratief	11	7	41	8
Gaan werken	9	4	3	5
Naar het MBO	37	20	39	33
Naar andere school/ verhuizing	102	76	73	88
Overig	17	26	13	20

Keuzepatroon profielen

	Havo 4 en 5	VWO 4, 5 en 6
Vavo	10	6
Natuur en Techniek	52	108
Natuur en Gezondheid	108	119
Nat&Techn + Nat.&Gez.	17	35
Cultuur en Maatschappij	38	41
Economie en Maatschappij	164	127
Cult&Maatsch + Ec.&Maatsch.	7	19
Eindtotaal	372	401

Examenresultaten

Het percentage gekwalificeerde uitstroom (met een diploma) bedroeg in 2015 96%, in 2014 94% (in 2013 95 %, in 2012 95,8 % en in 2011 90.5%).

Marktaandeel / werkgebied

Het Gomarus College is actief in de drie noordelijke provincies: Friesland, Groningen en het noorden van Drenthe. De leerlingen in klas 1 (de instroom in 2014) komen voor een deel vanuit het Gereformeerd Primair en Speciaal Onderwijs. In 2015 is dit 82%, in 2014 was dat 78 %, (in 2013 82 %, in 2012 72% en in 2011 89%).

Onderwijstijd

Via het Nationaal Onderwijsakkoord in september 2013 is de onderwijstijd van 1040 uur aangepast naar een onderwijstijdnorm per opleiding. Concreet betekent dit dat de norm wordt verlaagd naar 1000 uur, dat het onderscheid tussen maatwerk en reguliere onderwijstijden vervalst en dat de onderwijstijd over de hele schooltijd gemeten wordt en niet over één schooljaar.

Structurele samenwerkingsverbanden

Het Gomarus College functioneert in diverse structurele samenwerkingsverbanden, zowel binnen de stad Groningen, als in de regio Groningen-Friesland-Drenthe als landelijk.

- G4: G4 is een overleg met de 3 andere gereformeerde scholen voor VO in Nederland (Rotterdam, Amersfoort, Zwolle). Daarnaast is er op landelijk niveau overleg met de scholen uit het PO via het LVGS (Landelijk verband van Gereformeerde Scholen). Deze overleggen beslaan de terreinen identiteit, personeelszorg en -werving, bekostiging en instandhouding.
- GRIP: GRIP is het gereformeerd Identiteitsplatform, uitgaande van de vier gereformeerde scholen voor voortgezet onderwijs. Dit platform ontwikkelt lesmethodes of aanvullingen daarop die raken aan de identiteit van de school. Aan de intrinsieke identiteit van docenten wordt diepte gegeven door het aanbieden van opleidingen voor teams, zoals Geloven in Onderwijs.
- SWV 20.01: Het Gomarus College is lid van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs 20.01, een verband van christelijke VO- scholen in en direct rond de stad Groningen. Het verband heeft als insteek het verdelen van de onderwijs-zorgmiddelen die het Rijk beschikbaar stelt voor Passend Onderwijs. Naast dit samenwerkingsverband neemt de school deel aan nog 5 verschillende samenwerkingsverbanden in Groningen en Friesland.
- Het Breed Besturenoverleg in de gemeente Groningen is het platform voor overleg tussen alle scholen in de stad en de gemeente. Huisvestingszaken komen aan de orde binnen een apart overleg (huisvestingscommissie).

- Platform VO/MBO: samenwerking tussen de VO- en MBO-scholen in de provincie Groningen om te komen tot een herontwerp onderwijs 2020 waarbij onderwijsregio's worden gevormd die in staat zijn duurzaam kwaliteit van onderwijs te bieden aan de leerlingen uit de eigen regio.
- Samenwerking met het ROC Menso Alting: op 1 oktober 2014 zijn 255 studenten op het ROC Menso Alting afkomstig van het Gomarus College. In 2013 waren dat 125, in 2012 399.
- In het platform Groningen Bereikbaar wordt gesproken over de combinatie van onderwijs en vervoer en mogelijke verbetering van openbaar vervoer, andere vervoersmogelijkheden en aanpassing van onderwijstijden.

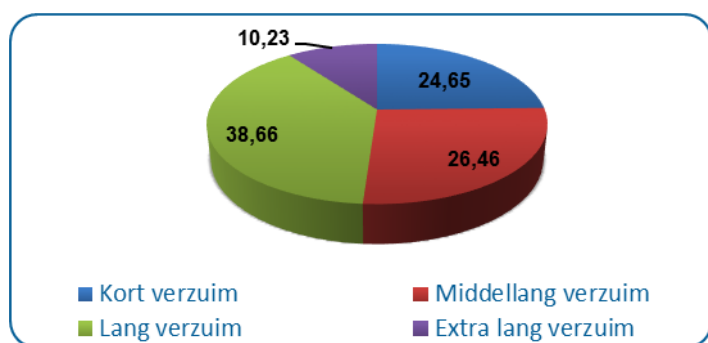
3.2 Medewerkers

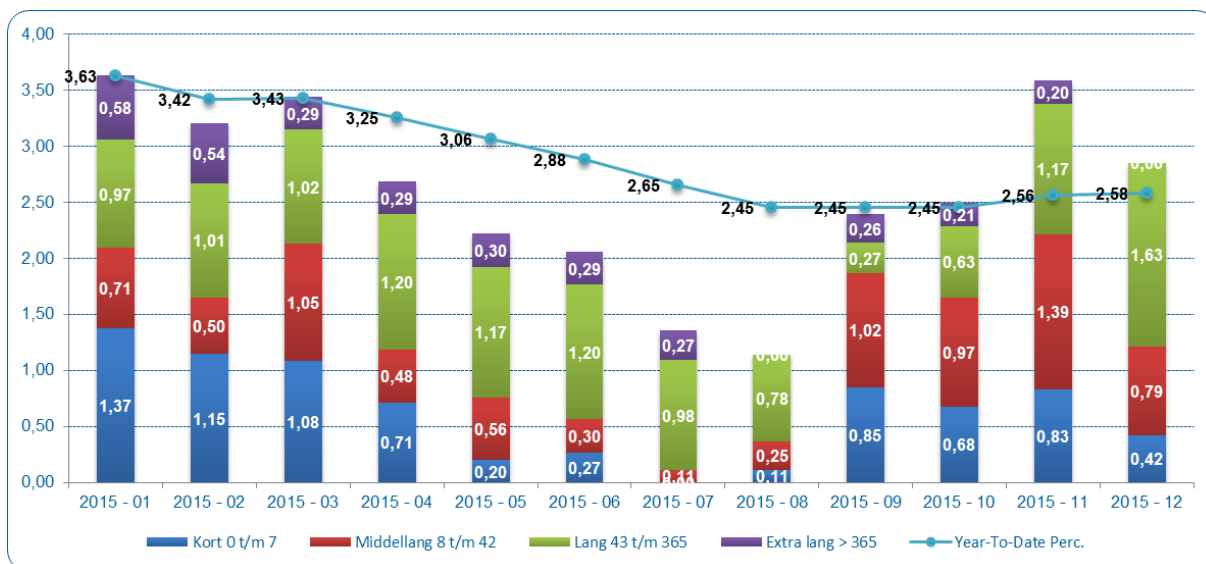
Beleid op uitkeringen na ontslag

De aanpak met betrekking tot de ondersteuning van onvrijwillig vertrekkende medewerkers is in het afgelopen jaar doorgezet. Uitkeringslasten worden hierdoor laag gehouden. Het beleid blijft gericht op begeleiding "van werk naar werk" ondanks de geringe perspectieven op een baan elders vanwege de economische recessie. Gebruik maken van netwerken is een belangrijk instrument.

GSG TOTAAL:

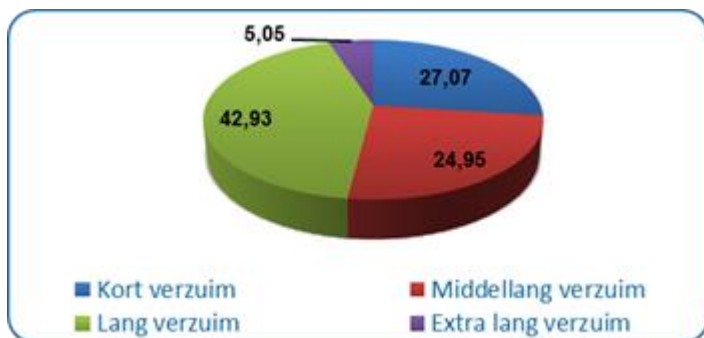
Kengetal	2014	2015
Verzuimpercentage	3,26	2,58
Verzuimuren kort	4.967	4.154
Verzuimuren middellang	2.893	4.460
Verzuimuren lang	8.110	6.515
Verzuimuren extra lang	4.806	1.724
Verzuimuren totaal	20.777	16.854
Roosteruren totaal	636.961	652.666
Meldingsfrequentie	421	415

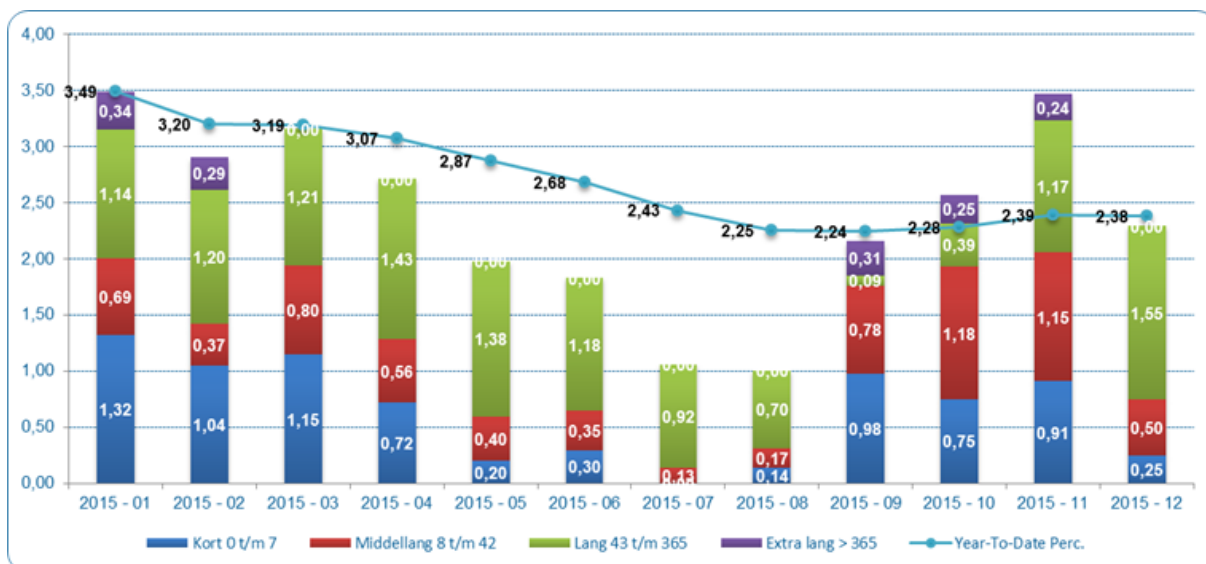

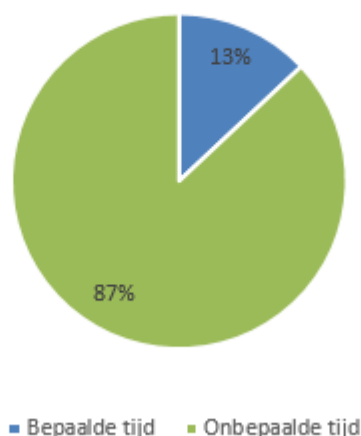
GOMARUS PLUS DC:

Verzuim Gomarus en Dienstencentrum	2014	2015
Verzuimpercentage	3,19	2,38
Verzuimuren kort	4.170	3.513
Verzuimuren middellang	2.638	3.239
Verzuimuren lang	5.889	5.571
Verzuimuren extra lang	4.504	656
Verzuimuren totaal	17.201	12.979
Roosteruren totaal	539.804	545.674
Meldingsfrequentie	339	343

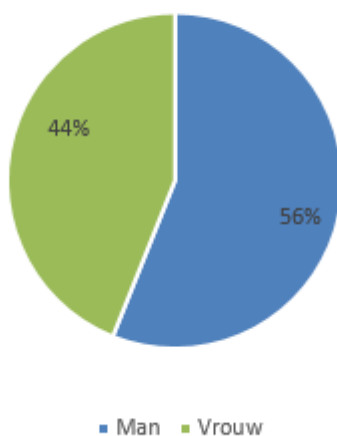

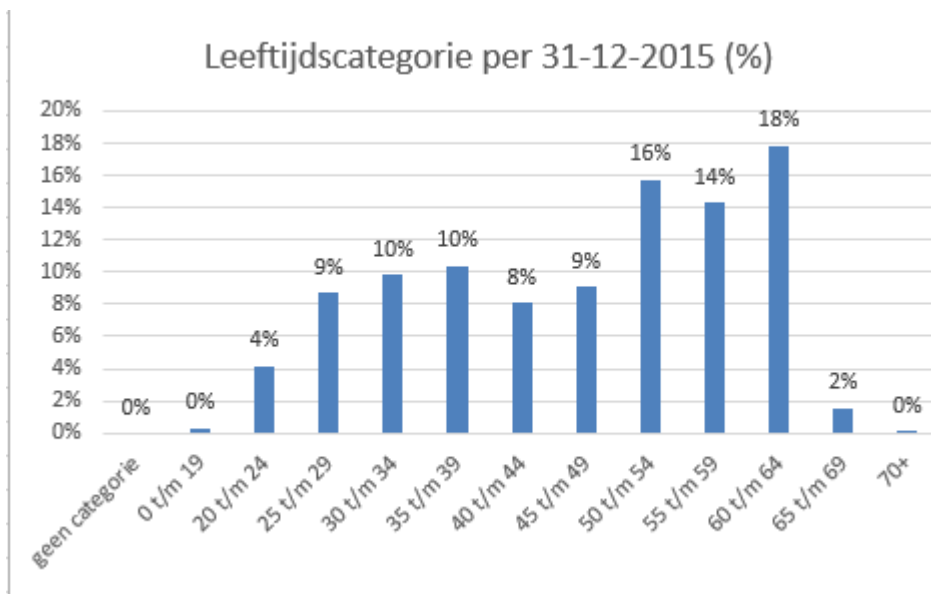

Type contract per 31-12-2015 (fte)

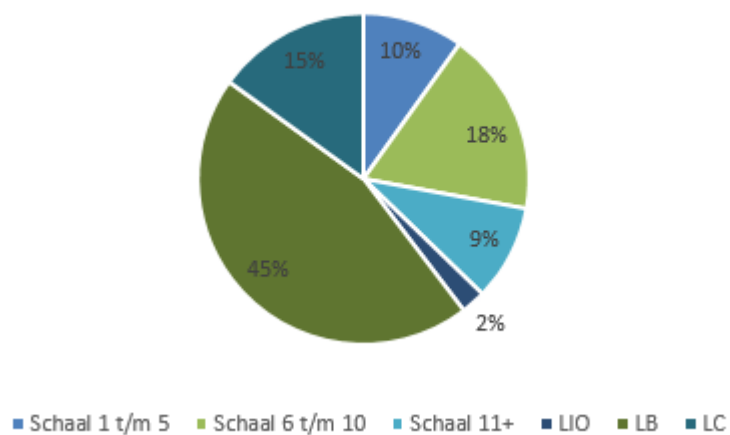

Man / Vrouw verhouding aantal per 31-12-2015

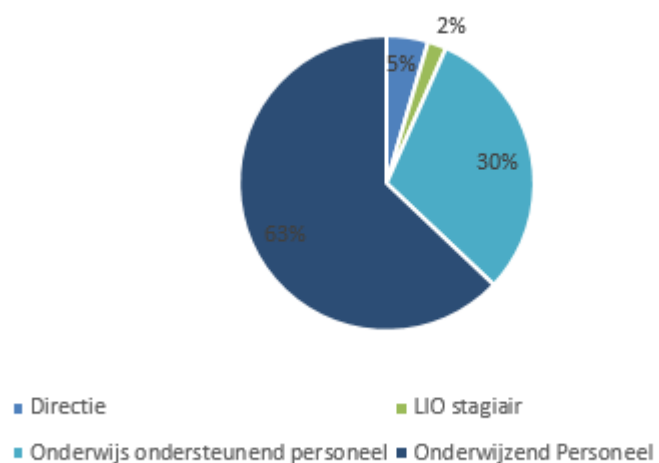

Funcatiecategorie per 31-12-2015 (%)

Personeelscategorie per 31-12-2015 (aantal)

3.3 Financiën Gomarus College

Algemeen

Kengetal	2014	2015	2016	2017	2018
Leerlingen	3110	3173	3176	3242	3333

situatie op 1/10 van het jaar

Personel bezetting

Management/Directie	16,8	17,95	17,95	17,95	17,95
Onderwijzend personeel	205,4	197,51	197,7	197,8	199,4
Overige medewerkers	72,5	75,68	75,68	75,68	75,68
	294,7	291,14	291,33	291,43	293,03

Aantal fte op 31-12 van het jaar

	2014	2015	2016	2017	2018
Balans					
Activa					
Materiële Vaste activa	6.826	5.138	5.138	5.138	5.138
Vlottende activa	2.302	3.845	3.577	3.381	3.224
Totaal activa	9.128	8.983	8.715	8.519	8.362

Passiva

Eigenvermogen					
Algemene reserve	952	1.208	1.020	904	827
Bestemmingsreserve	3.135	2.746	2.746	2.746	2.746
Voorzieningen	548	771	771	771	771
Langlopende schulden	1.680	1.600	1.520	1.440	1.360
Kortlopende schulden	2.813	2.658	2.658	2.658	2.658
Totaal Passiva	9.128	8.983	8.715	8.519	8.362

	2014	2015	2016	2017	2018
Baten					
Rijksbijdrage	23.189	24.059	24.617	25.055	25.486
Overige baten	814	699	444	381	381
	24.003	24.758	25.355	25.736	26.172

Lasten					
Personeelskosten	19.276	19.755	20.292	20.556	20.902
Afschrijvingen	931	817	838	879	916
Huisvestingskosten	1.084	1.115	1.149	1.149	1.149
Overige lasten	2.547	3.184	3.212	3.219	3.234
Totaal lasten	23.838	24.871	25.491	25.803	26.201
Saldo Baten en Lasten	165	113-	136-	66-	28-
Saldo Financiële bedrijfsvoering	26-	20-	52-	50-	48-
Totaal resultaat	139	133-	188-	116-	76-

Gegevens ontleend aan de meerjarenbegroting

Kengetallen:	2014	2015	2016	2017	2018
Leerlingen per Fte	10,5	10,7	10,7	10,8	10,9
Leerlingen per Fte OP	15,1	16,1	16,1	16,4	16,7
Kosten Fte in loondienst	€ 65.409	€ 67.854	€ 69.652	€ 70.535	€ 71.330
Liquiditeit (vlottende activa/vlottende passiva)	0,7	1,5	1,3	1,2	1,2
Rentabiliteit in % van de omzet	0,6%	-0,5%	-0,7%	-0,5%	-0,3%
Solvabiliteit	0,33	0,43	0,43	0,42	0,42

3.4 Kwaliteit

Vanaf het cursusjaar 2013-2014 geldt een nieuw toezichtkader van de Inspectie, met meer indicatoren. Op basis van dit toezichtkader is de kwaliteitszorg op het Gomarus College opnieuw beschreven in het document Kwaliteitszorg 2014. Daarin zijn de nieuwe kernindicatoren verwerkt.

In plaats van een werkgroep kwaliteitszorg is de functie van onderwijskundig controller ingevoerd. Deze controller analyseert zowel onderwijskundige resultaten als processen en geeft advies aan de bestuurder. In 2014 is ook een onderwijskundig directeur benoemd voor een periode van 2 jaar. Op dit moment is men bezig met de evaluatie van deze functie. De controller heeft een onafhankelijk rol, de onderwijskundig directeur niet.

Vensters voor Verantwoording

De enquête onder de ouders van klas 3 en 5 en zo mogelijk onder alle leerlingen wordt jaarlijks gehouden op het gebied van identiteit, schoolklimaat, het onderwijskundige proces en de begeleiding en de communicatie.

Het beeld daarvan is dat we jaarlijks kleine stapjes vooruit maken. Dit proces loopt al een aantal jaren. Dit jaar deden 2400 leerlingen van de 3100 hieraan mee. De deelname van ouders ligt nog te laag.

Klachten

In 2015 zijn geen klachten ingediend.

Hoofdstuk 4 ROC Menso Alting

4.1 *Missie, visie en strategie*

Missie

Wat zijn we

ROC Menso Alting is een gereformeerd mbo met opleidingen in de sectoren Economie, Gezondheidszorg en Welzijn.

Wat doen we

We bereiden onze studenten voor op hun beroep vanuit een christelijke levensvisie. Bij ons leren ze wat ze nodig hebben om een gewaardeerd en gedreven professional te zijn. We leren ze hun plaats in de samenleving in te nemen en van betekenis te zijn voor de mensen om hen heen. We stimuleren onze studenten het beste uit zichzelf te halen.

Visie

We stellen God centraal en leven Jezus daarin na. Hij is de bron van wat goed en volmaakt is. Hem centraal stellen betekent gebruik maken van talenten, het beste uit onszelf en de ander willen halen. Oog hebben voor de mensen om ons heen en voor de maatschappij. Identiteit en kwaliteit zijn voor ons de basis voor sterk beroepsonderwijs.

Identiteit - een sterk, christelijk profiel

In 2018 zien we een school met een helder, christelijk profiel. Een school waar leven vanuit de Bijbel de norm is. Een school waar zowel studenten als medewerkers bewust voor kiezen. We besteden veel aandacht aan onze dagopeningen, vieringen en jaarthema's. Daarnaast vinden we het van belang dat onze student in zijn werk en als christen stevig in zijn schoenen staat.

Als christen heb je oog voor de wereld om je heen. De wereld die met zorg en liefde door God geschapen is. Oog voor je familie, burens en vrienden, voor de mensen die je op school of in je werk tegenkomt, maar ook oog voor de schepping zelf. Wij willen onze studenten bewust maken van deze verantwoordelijkheid. Zo stimuleren wij hen van waarde te zijn voor de maatschappij. Om prikkelend en zelfbewust in die maatschappij te staan. Onze studenten zien de ander en worden graag gezien.

Onze medewerkers worden nadrukkelijk vanuit hun identiteit gedreven. We werken vanuit onze passie voor de door God geschapen mens. We willen graag een rolmodel zijn voor de student en hen helpen zich te ontwikkelen.

Kwaliteit - het beste ROC van Nederland

Op het Menso Alting willen we het beste uit onze studenten en onszelf halen. We streven ernaar het beste ROC van Nederland te zijn. Te ambitieus? Wij denken van niet. Door onze schaalgrootte zijn wij in staat om snel en adequaat op ontwikkelingen in te spelen en up-to-date te zijn. We hebben onze kwaliteit op orde en weten waar en wanneer we moeten bijsturen. De korte lijnen maken het bovendien mogelijk om onze studenten goed te begeleiden. Dit betekent niet dat we overal in voorop willen lopen, maar wat we doen, doen we goed.

Daarom zetten we stevig in op professionaliteit. Voor ons betekent dit met en van elkaar leren. De drive hebben om steeds beter te worden. Dat past bij ons christelijke profiel. Wij geloven dat we naar Gods beeld geschapen zijn. Hij heeft ons talenten gegeven en wij zien het als opdracht ze te gebruiken, te ontwikkelen en in te zetten voor elkaar.

Strategie

In 2013 hebben we gewerkt aan een koersplan 2014-2018. In de periode die dit koersplan beslaat, hebben we te maken met de invoering van het actieplan Focus op Vakmanschap. Zo moeten we onze opleidingen verkorten en intensiveren, inspelen op een nieuwe bekostigingssystematiek, nieuwe kwalificatiedossiers invoeren, beleid maken op ongediplomeerde instroom en werken aan de kwaliteit van het taal- en rekenniveau van onze studenten. Geen kleine klus. Focus op Vakmanschap zetten we de komende jaren in als kwaliteitsimpuls voor ons onderwijs.

Daarnaast benoemen we vier speerpunten waarmee we inhoud willen geven aan onze missie en visie:

1. Professionalisering

Ons personeel bepaalt de kwaliteit van ons onderwijs en geeft inhoud aan identiteit. Onze medewerkers worden gedreven vanuit een gezamenlijke missie en visie. We vinden het belangrijk dat ons personeel professioneel is en zich blijft ontwikkelen. We zijn een lerende organisatie en dat willen we blijven.

Daarom:

- zetten onze docenten hun pedagogische en didactische kwaliteiten in en blijven zij zich daarin ontwikkelen;
- leren we met en van elkaar;
- zijn onze docenten verbonden met de praktijk;
- werken we vanuit een christelijke levensovertuiging.

2. Begeleiding

In onze begeleiding ligt onze kracht. We kennen onze student. We zijn betrokken en oprecht geïnteresseerd en hebben oog voor zijn/haar netwerk. We willen hier in blijven uitblinken.

Daarom:

- begeleiden en confronteren we de student vanuit een christelijke visie;
- zijn we gericht op de loopbaan van de student;
- hebben we een helder begeleidingsprofiel en weten we wanneer we studenten met specifieke hulpvragen moeten doorverwijzen;
- wordt iedere student begeleid vanuit een passend begeleidingsplan.

3. ICT

ICT speelt een belangrijke rol in de kwaliteit van ons onderwijs, zowel organisatorisch als inhoudelijk. Onze ICT-omgeving ondersteunt het primaire proces. We willen weten hoe en waarom we ICT in onze organisatie en ons onderwijs in moeten zetten, aansluitend op ontwikkelingen in het werkveld.

Daarom:

- werken we aan en vanuit een visie op onderwijs en ICT;
- draagt onze ICT-infrastructuur bij aan het uitwerken van die visie;
- zijn onze medewerkers competent in het gebruik van ICT.

4. Duurzaamheid

Duurzaamheid betekent voor ons verantwoord omgaan met de schepping en oog hebben voor de mensen om ons heen. Werken aan duurzaamheid begint bij onszelf, bij de keuzes die wij maken. Een pittige opdracht in een tijd waarin we vaak gericht zijn op onszelf en op consumptie.

Daarom:

- zijn onze medewerkers en studenten zich bewust van dit thema en heeft dit een plaats in ons lesaanbod;
- werken onze studenten aan projecten, in de directe omgeving van de school, maar ook ver weg (Horizonjaar);
- maken we duurzame keuzes in onze bedrijfsvoering.

Door middel van deze vier speerpunten werken we de komende jaren aan onze identiteit en kwaliteit. Ondertussen blijft het mbo volop in ontwikkeling. Daar spelen we natuurlijk op in. Te denken valt aan de aansluiting op het hbo, ontwikkelingen rondom het Vakcollege, het up-to-date houden van het opleidingsportfolio, het inzetten op internationalisering en de uitwerking van Focus op Vakmanschap. Daarbij zijn we ons bewust van onze schaalgrootte. We zijn realistisch en hoeven niet altijd zelf het wiel uit te vinden. We zetten ons netwerk in ten behoeve van de kwaliteit van ons onderwijs en we nemen de ruimte om hierin strategische keuzes te maken gedurende de looptijd van het koersplan.

4.2 Kwaliteit

Organisatiecyclus

ROC Menso Alting werkt vanuit een vaste organisatiecyclus. Aan de basis van deze cyclus liggen twee instrumenten; het koersplan en de 'basiskwaliteit'.

1. Het koersplan van ROC Menso Alting

In het koersplan bepalen we de richting die we als school willen varen. Het koersplan wordt voor een periode van 5 jaar vastgesteld en alleen aangepast wanneer dit noodzakelijk is. Jaarlijks wordt vanuit het koersplan een jaaragenda opgesteld. Hierin benoemen we de doelstellingen die in dat jaar centraal staan binnen de organisatie.

2. De 'basiskwaliteit'; de basis op orde, de lat omhoog

De basiskwaliteit wordt bepaald op basis van de inhoud van het toezichtkader zoals de inspectie van het onderwijs deze hanteert. Aan de hand van verschillende instrumenten doen we uitspraken over de basiskwaliteit en indien nodig worden verbeteracties in gang gezet. Dit komt jaarlijks samen in de zelfevaluatie onderwijs en examinering.

Onder andere op basis van de jaaragenda en de zelfevaluatie onderwijs en examinering worden het schoolplan en de teamplannen opgesteld. In het schoolplan (managementniveau) en de teamplannen worden doelstellingen en activiteiten voor een kalenderjaar geformuleerd. In de plannen worden evaluatiemomenten voor de verschillende activiteiten opgenomen. Dit kunnen per doelstelling verschillende momenten zijn. Zo kan tijdens het proces (bij)gestuurd worden. Gedurende het jaar wordt aan de directie gerapporteerd over de resultaten. Dit is tevens input voor het nieuwe teamplan / schoolplan én het is de input voor het bestuursverslag.

Een integrale manier van werken in onze zorg voor kwaliteit wordt gegarandeerd door aan te sluiten bij het Koersplan en de 'basiskwaliteit'. Alles wat we doen vanuit kwaliteitszorg is gericht op het behalen van de doelen die geformuleerd zijn in het koersplan en naar aanleiding van de 'basiskwaliteit'; we meten of we doen wat we zeggen en laten dat zien.

Zelfevaluatie

Voor de vijfde keer is een brede zelfevaluatie uitgevoerd die alle gebieden van het waarderingskader bve 2012 omvat, dit jaar aangepast op basis van het addendum 2015. Voor de derde keer levert de zelfevaluatie directe input voor het schoolplan en de teamplannen. De organisatiecyclus is rond. Planning, monitoring, evaluatie, verbetering en verantwoording zijn op elkaar afgestemd. De organisatiecyclus zoals we die drie jaar geleden hebben ingezet, werkt. Verbetermogelijkheden zien

we nog wel, die liggen voornamelijk rond de sturing op de uitvoering van de plannen. In dat kader zullen we vanaf 2016 werken vanuit taakgebieden en projecten. Deze werkwijze beoogt meerdere doelen:

- optimalisering van en eenduidigheid in de aansturing;
- een eenduidige manier van werken;
- borging van de voortgang van taken;
- recht doen aan de inzet van medewerkers, de juiste persoon op de juiste plaats;
- efficiënter werken

Met deze werkwijze doen we recht aan de kleinschaligheid van onze organisatie: rollen worden duidelijk belegd en gefaciliteerd, terwijl de lijnen kort blijven.

Wij zijn van mening, op basis van deze zelfevaluatie 2015, dat we op de goede weg zijn en vooral zo door moeten gaan. In de zelfevaluatie staan weinig verbeteracties geformuleerd. Dit heeft te maken met de fase waarin we zitten als organisatie: de invoering van de herziene kwalificatiestructuur en de manier van werken die wij daarvoor hanteren. Verbeteracties vanuit de zelfevaluatie worden binnen de invoering meegenomen. De aanpak daarbij en de facilitering daarvan is van een dergelijke omvang dat verbeteringen gezien worden als onderdeel van dagelijks werk vanuit projecten en trajecten die daarvoor uitgezet zijn (bedrijfsprocessen, ict, iHKS en curriculumontwerp) en niet als losse verbeteracties waar vanuit deze projecten en trajecten nu nog geen aandacht voor is.

Onze focus ligt de komende jaren op de volgende vlakken:

- Stabiliteit van de organisatie (bedrijfsprocessen, ICT)
- Herontwerp curricula, de tweede fase: Herziening Kwalificatiestructuur (HKS)
- Onderbouwing van de kwaliteit van ons onderwijs
- Inzet beleid op professionalisering

Wij zien verbetermogelijkheden op het volgende vlak:

- Stabiliteit van de organisatie als het gaat om bedrijfsprocessen en ICT

Overzicht beoordeling per gebied:

Gebied	Beoordeling
1 Onderwijsproces	Voldoende
2 Examinering en diplomering	Voldoende
3 Opbrengsten	Voldoende
4 Kwaliteitsborging	Voldoende
5 Naleving wettelijke vereisten	Ja
7 Financiële continuïteit	Voldoende

De zelfevaluatie is op te vragen via directie@rocmensoalting.nl

Focus op Vakmanschap – traject Curriculumontwerp

De projectgroep 1000-urennorm heeft in het voorjaar van 2014 richtlijnen opgeleverd aan de hand waarvan de verschillende opleidingsteams binnen het traject curriculumontwerp aan de slag zijn gegaan met het bouwen en onderbouwen van een curriculum dat voldoet aan de nieuwe urennorm. Uitgangspunt daarbij is de kwaliteit van het curriculum, waarbij onderwijstijd een middel is ten dienste van de kwaliteit. Alle opleidingsteams hebben onder interne begeleiding de stappen van het traject doorlopen met als uiteindelijk resultaat een door het bevoegd gezag vastgesteld curriculum dat voldoet aan de eisen van kwaliteit, onderwijstijd en opleidingsduur.

In het schooljaar 2015-2016 zullen de teams het traject curriculumontwerp nogmaals doorlopen gericht op de invoering van de nieuwe kwalificatiedossiers in het schooljaar 2016-2017.

Project invoering herziene kwalificatiedossiers

De projectgroep iHKS heeft in het najaar van 2015 ontwerp-kaders opgeleverd aan de hand waarvan de teams onderwijs en examinering kunnen maken op basis van de nieuwe kwalificatiedossiers. De teams zullen hier begin 2016 mee aan de slag gaan vanuit de tweede fase van het traject curriculumontwerp.

Daarnaast heeft de projectgroep ontwerp-kaders voor de onderwijsorganisatie opgeleverd. De ontwerp-kaders voor de onderwijsorganisatie geven antwoord op de vraag welke aanpassingen we moeten doorvoeren in onze processen, bijbehorende documenten en systemen zodat in het schooljaar 2016-2017 ook daadwerkelijk onderwijs gegeven kan worden vanuit de herziene kwalificatiestructuur. In het eerste deel van 2016 zal de organisatie op basis van deze ontwerp-kaders worden aangepast vanuit het traject bedrijfsprocessen.

Hoofdpijnen kwaliteitsplan en excellentieplan

Kwaliteitsplan

ROC Menso Alting werkt dag in dag uit aan de kwaliteit. Voor een deel worden deze werkzaamheden bekostigd vanuit het geld dat ons beschikbaar wordt gesteld vanuit de regeling kwaliteitsafspraken MBO. Deze werkzaamheden omvatten de volgende thema's:

- professionalisering van management, onderwijspersoneel en examenfunctionarissen en de kwaliteit van HRM;
- intensivering van het onderwijs in Nederlands en Rekenen;
- voortijdig Schoolverlaten;
- ICT;
- bedrijfsvoering.

De tussenrapportage met daarin de behaalde resultaten in 2015 vindt u in de bijlage.

Excellentieplan

Wij vinden het belangrijk dat studenten de mogelijkheid krijgen hun talenten te ontdekken en in te zetten en hun horizon te verbreden. Dat past bij de identiteit van onze school: God gaf elk van onze studenten talenten; wij willen hen uitdagen het beste uit hen zelf te halen. Dat doen wij binnen ons reguliere programma, maar ook excellentieprogramma's zijn hiervoor een uitgelezen mogelijkheid. Een excellentieprogramma is een extra uitdagend programma voor studenten met specifieke ambities. Deze ambities kunnen op meerdere vlakken liggen. Wij kiezen er voor om op drie vlakken mogelijkheden voor deze studenten te bieden vanuit de excellentiegelden:

- voorbereiden op en deelnemen aan Skills vakwedstrijden;
- het stimuleren van ondernemend gedrag van studenten met de Ondernemersacademie;
- ervaring in internationaal werken op het vlak van cultuur en identiteit middels het Horizonjaar.

De student die kiest voor een excellentieprogramma, kiest voor een verzwaard onderwijsprogramma. Dit vraagt extra creativiteit, extra initiatief en extra ondernemend gedrag van de student. Door vermelding van het resultaat hiervan op het diploma of de resultatenlijst heeft de student aantoonbaar meerwaarde voor het beroepenveld en het vervolgonderwijs.

Wij zullen onze excellentiegelden niet besteden aan meestergezeltrajecten, omdat dit niet past bij de opleidingen die wij aanbieden.

De tussenrapportage met daarin de behaalde resultaten in 2015 vindt u in de bijlage.

Professionalisering

Scholingsplan vanuit teamplan met aandacht voor individu en team

Per team is een scholingsplan opgesteld dat een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het teamplan. In het plan is aandacht voor zowel de professionalisering van het team als van die van de individuele medewerker.

Rekening houden met individuele capaciteiten van medewerkers

Binnen het nieuwe werkverdelingsbeleid wordt rekening gehouden met de individuele capaciteiten, competenties, belastbaarheid, persoonlijke voorkeuren en professionele ruimte van de medewerkers. Mede door met een scholingsplan per team en per medewerker te gaan werken, is inzichtelijk waar scholing gewenst is en wie in het team daarvoor de ruimte moet krijgen. In de teams geeft het een gezamenlijk doel en heeft het een goed effect op de samenwerking. Voor de individuele medewerker geeft het een extra drive omdat het hele team achter de persoonlijke professionalisering staat.

Professionalisering examencommissie en het management

Er is in 2015 gewerkt aan professionalisering van het examenbureau door meer fte in te zetten. Door de beide medewerkers van het examenbureau meer samen te laten werken en daardoor meer kennisoverdracht te laten plaatsvinden, is de kwaliteit van het examenbureau verbeterd. Ook is de beschikbaarheid verbeterd door een bredere bezetting. Gewerkt is aan duidelijkere procedures en strengere eisen voor de indiening van diploma-aanvragen en het inleveren van proeves.

Medewerkers in het proces van examinering zijn en worden doorlopend op de hoogte gehouden van relevante eisen en ontwikkelingen. Met de start van het schooljaar zijn examenfunctionarissen geschoold op basis van de nieuwe reglementen rondom de examenorganisatie.

De verplichte training voor examinatoren die jaarlijks verzorgd zal worden ten behoeve van de borging van de betrouwbaarheid van de beoordeling bij praktijkexamens zal in het tweede deel van het cursusjaar 2015-2016 en het eerste deel van het cursusjaar 2016-2017 worden aangeboden als verplicht onderdeel binnen de scholingscarrousel.

De examencommissie wordt continu ondersteund vanuit het onderwijskundig bureau.

Binnen het managementteam heeft een van de afdelingsmanagers het tweede jaar van een scholing integraal leiderschap afgerond. De afdelingsmanager die met de opleiding tot schoolleider van Centrum Nascholing Amsterdam is gestart, is tijdelijk gestopt en zal later de scholing weer oppakken. De directeur heeft zich in 2015 extra laten scholen op het gebied van ICT en identiteit.

Identiteitsplatform oprichten

In schooljaar 2014-2015 zijn lunchgesprekken over het thema identiteit gehouden om daarmee een identiteitsplatform te bieden voor medewerkers. De identiteitscoördinatoren hebben van die gesprekken de hoofdpunten meegenomen en die met alle medewerkers gedeeld. In schooljaar 2015-2016 is een scholingscarrousel gestart, waarin ook de scholingen op het gebied van identiteit zijn opgenomen.

Identiteit integreren in de functioneringsgesprekken

In 2015 is identiteit geïntegreerd in de functioneringsgesprekken om zo het vormgeven van de identiteit van de school binnen het dagelijks functioneren te stimuleren. In het voorbereidingsformulier voor het functioneringsgesprek zijn vragen en doelen opgenomen over dit onderwerp die in het gesprek worden behandeld.

Begeleiding

Finetunen zorgstructuur zodat begeleidingsprofiel en zorgprofiel optimaal gebruikt worden

De gesprekken met eerstejaarsstudenten die aangegeven hebben extra ondersteuning nodig te hebben, worden sinds 2014 gehouden met intakespecialisten. Doel is om de extra ondersteuning in kaart te brengen en vast te leggen in een addendum dat toegevoegd is aan de bestaande onderwijsovereenkomst. Ook de hogerejaars zijn intussen allemaal benaderd met hetzelfde doel. Ook voor hen zijn de afspraken rond extra ondersteuning vastgelegd, evenals de evaluatiemomenten. De addenda zijn opgesteld aan de hand van dezelfde vijf gebieden zoals beschreven in het ondersteuningsprofiel. Uit de evaluatie van deze werkwijze komt naar voren dat het werken met intakespecialisten een goede zet is en dat de nieuwe structuur zijn vruchten afwerpt.

Hernieuwde aandacht voor begeleiding van studenten in de doorstroom van vmbo-mbo-hbo

De afgelopen jaren is samenwerking gezocht met andere roc's door middel van een mbo-hbo-overleg. In de lessen in de sociale sector wordt gewerkt met de methode generieke studievoordigheidstest om studenten beter voor te bereiden op een studie in het HBO. In een werkgroep voor de sociale sector wordt een keuzemodule doorstroom HBO ontwikkeld die in het nieuwe kwalificatiedossier een plek moet krijgen. Binnen de sector economie is ook eenzelfde samenwerking ontwikkeld. Ook aan de onderkant, de instroom vanuit het vmbo is hernieuwde aandacht voor de doorlopende leerlijn. Dat zal in 2016 nog verder worden uitgebouwd.

Alpha cursus voor studenten organiseren

In schooljaar 2014-2015 is twee keer een Youth Alpha cursus gepland om studenten de gelegenheid te bieden door te spreken over hun geloof. Door te weinig opgave was het beide keren niet mogelijk de cursus te starten. Oorzaak daarvan was waarschijnlijk het minder gunstige tijdstip – einde middag, begin avond - waarop de cursus gehouden zou worden.

ICT

Beschrijven van bedrijfsprocessen als basis voor een in de toekomst te ontwikkelen managementinformatiesysteem

Op basis van de bevindingen van een extern bureau (Beaat, organisatieadvies en interimmanagement) is een plan van aanpak gemaakt om de bedrijfsprocessen te verbeteren. Acties die daaruit voortvloeien voor de komende jaren zijn:

- inrichten van de procesarchitectuur van ROC Menso Alting;
- beschrijven processen;
- beschikbaar stellen processen (waaronder de aanschaf management informatiesysteem).

In 2015 hebben we in het verlengde van de gehouden interviews in samenwerking met Delta Consulting nagedacht over een werkwijze die borgt dat de uitvoering van trajecten als deze, maar ook van andere projecten en lopende taken geborgd wordt. Dit heeft er toe geleid dat de start van het traject bedrijfsprocessen is uitgesteld naar 2016, maar wel vanuit een degelijke organisatiestructuur zal worden aangestuurd.

In kaart brengen van medewerkerscompetenties op het gebied van ICT

Door de druk op het personeel is er in 2015 voor gekozen om het werken aan de ICT-competenties voor medewerkers nog een jaar op te schuiven en onder te brengen in het project "onderwijs en ict". Wel is via een intensief traject met een extern bureau (Delta Consulting) in kaart gebracht wat er nodig is in de organisatie op het gebied van ICT. Dat is vertaald naar projectdoelstellingen die in 2016 zullen worden uitgewerkt.

Duurzaamheid

Vormgeven gezonde school binnen opleidingen

Een werkgroep is aan de slag gegaan om het thema duurzaamheid binnen de school inhoud te geven. In 2015 is in dat kader binnen de opleiding facilitaire dienstverlening gestart met lessen over een gezonde kantine. Studenten hebben geleerd daarvoor de juiste producten te bereiden en die te verkopen in de kantine. De studentenraad heeft over dit onderwerp meegedacht en is met ideeën gekomen. Binnen de lessen Burgerschap komt het thema ook aan de orde.

Onderzoeken van mogelijkheden om het gebouw duurzamer te maken

Er is in 2015 een nieuwe ketel geplaatst waardoor het gebouw energiezuiniger verwarmd kan worden. Het was niet mogelijk om de warmte onafhankelijk van het gebouw op Vondelpad 2, waarin de centrale ketel is geplaatst, te regelen. Alle thermostaatknoppen van de radiatoren zijn vervangen door nieuwe, die begrensd zijn op stand 3, waardoor ook minder gas wordt verbruikt.

Betrekken van de studentenraad bij het thema duurzaamheid

De voorzitter van de werkgroep gezonde school is in de vergadering van de studentenraad geweest om te vertellen over de resultaten op het gebied van gezonde school. De studentenraad heeft het thema vervolgens zelf meerdere keren geagendeerd. De studentenraad is enthousiast over de resultaten tot nu toe en is daar ook bij betrokken geweest.

4.3 Onderwijs

Speerpunten 2015

In 2015 hebben de volgende onderwerpen binnen het thema 'onderwijs' de aandacht gehad:

- Aanpassen van het curriculum van de opleidingen aan de eisen zoals die gesteld worden in het actieplan Focus op Vakmanschap.
- Werkzaamheden ter voorbereiding op de invoering van de nieuwe kwalificatiedossiers.
- Verder finetunen van de zorgstructuur waarbij optimaal gebruikt wordt gemaakt van het begeleidingsprofiel en het zorgprofiel.
- Hernieuwde aandacht voor doorstroom naar het HBO.

Nederlands

De afgelopen jaren heeft het vak Nederlands een belangrijke plaats gekregen in de curricula van de verschillende opleidingen. Dat is duidelijk terug te zien in het aantal uren dat studenten aangeboden krijgen, zowel regulier geprogrammeerd als in de vorm van extra bijlessen. De focus heeft daarbij gelegen op de generieke kant van het vak; studenten zoveel mogelijke toe leiden naar het eindniveau van hun opleiding (niveau 2 en 3: 2F en niveau 4: 3F). Dat was en is goed; Nederlands is immers vakoverstijgend.

Taal is een instrument voor het leren. Een student die het instrument van de taal niet goed weet te hanteren, ervaart daardoor moeilijkheden tijdens zijn/haar leerproces.

Een goede beheersing van de taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken en gesprekken voeren) helpt studenten op een bepaald niveau te functioneren in de maatschappij én in de beroepspraktijk. Bovendien krijgen studenten een groter zelfvertrouwen als ze merken dat ze de verschillende taalvaardigheden goed beheersen

De komende jaren willen we blijven inzetten op een stevig aanbod van lessen Nederlands in het curriculum. Dat doen we door de prominente plek van het vak Nederlands binnen het curriculum te behouden. Daarnaast zullen we in 2015 inzetten op nieuw beleid voor Nederlands waarbij meer

ruimte komt voor het aanbieden van generiek Nederlands in een beroepsspecifieke context en differentiatie naar niveau binnen een klas. Daarvoor is een verdere samenwerking met de opleidingsteams nodig, maar ook scholing van docenten. Ondersteuning vanuit de staf ten behoeve van beleidsontwikkeling is hierin een belangrijk onderdeel.

Examinering van de Nederlandse taal is een heet hangijzer onder studenten. Daarom willen we inzetten op examentraining. Doel hiervan is een goede voorbereiding op het (centrale) examen, zodat tijdens de examens een realistisch beeld van het niveau van de student naar voren komt. Studenten die ruim voor het afronden van hun opleiding Nederlands al op niveau afronden, bieden we de mogelijkheid zich verder te ontwikkelen richting 4F. Dit vooral met het oog op de doorstroming naar het hbo.

Rekenen

Ook het vak rekenen heeft de afgelopen jaren een belangrijke plaats gekregen in de curricula van de verschillende opleidingen. Dat is duidelijk terug te zien in het aantal uren dat studenten aangeboden krijgen, zowel regulier als in bijlessen. Maar ook door het inzetten van vakdocenten rekenen en het aanbieden van rekenen als apart vak. Net als bij Nederlands heeft de focus gelegen op de generieke kant van het vak; studenten zoveel mogelijke toe leiden naar het eindniveau van hun opleiding (niveau 2 en 3: 2F en niveau 4: 3F). Dat was en is goed; rekenen is immers vakoverstijgend. Goed gebruik van rekenvaardigheden helpt studenten op een bepaald niveau te functioneren in de maatschappij én in de beroepspraktijk.

De resultaten van onze inspanningen de afgelopen jaren zijn positief. Hoewel de resultaten voor rekenen nog niet van invloed zijn op de zak/slaag beslissing en studenten daardoor niet altijd gemotiveerd zijn om zich in te zetten voor dit vak zien we voor niveau 4 (3F) een slagingspercentage van 75%. Ook voor niveau 3 liggen we op koers met een slagingspercentage van ongeveer 80%. De resultaten voor niveau 2 blijven zorgwekkend, hier zien we een slagingspercentage van ongeveer 40%. In verband met deze resultaten zal in 2015 een andere opzet van het rekenonderwijs voor niveau 2 vormgegeven worden.

Didactiek en differentiatie is belangrijk. Binnen klassen is er grote verscheidenheid in rekenniveaus. Over het algemeen geldt dat studenten vanuit het vmbo niet op het gewenste startniveau binnen komen. Studenten die wel op niveau binnenkomen, vinden de lessen in het eerste jaar saai. Studenten die geen wiskunde hebben gehad in het vierde leerjaar van het vmbo hebben extra moeite met rekenen. Daarnaast zijn er studenten met ernstige rekenproblematiek. Om goed om te kunnen gaan met deze verscheidenheid werken we met ingang van studiejaar 2014-2015 met een rekenniveautest. Op basis van de resultaten van deze instaptoets worden niveaugroepen gemaakt. Daarnaast wordt ingezet op scholing van rekendocenten op het gebied van differentiëren.

In 2016 zal een scholings- en ondersteuning dag voor rekenen worden georganiseerd in samenwerking met het VO en PO.

Internationalisering

Internationalisering begint steeds meer vorm te krijgen in de school. De afgelopen jaren is er hard aan gewerkt om bij studenten de mogelijkheid van een buitenlandstage in beeld te brengen. Het begint nu als een olievlek te werken. De coördinatoren voor de buitenlandstages werken met informatieavonden om studenten te motiveren en te informeren over de mogelijkheden.

De meeste buitenlandstages zijn 5 weken. Het gaat daarbij vooral om studenten vanuit de sectoren gezondheidszorg en onderwijs & welzijn. Vanuit de sector economie wordt vooral gewerkt met een 10-weekse stage, maar dat betreft een veel kleiner deel.

In het subsidieprogramma Erasmus+ van call 2014 zijn 34 buitenlandstages geweest. Daarvan zijn 13 stages geweest van docenten en stagebegeleiders. Voor hen is het goed om als werkveld en docenten gezamenlijk ervaring op te doen over de mogelijkheden in het buitenland.

Er zijn 17 buitenlandstages van studenten geweest. Voor een kleine school een mooi aantal studenten die met internationalisering in aanraking komen.

Het streven van de coördinatoren is om de komende jaren elke student met internationalisering in aanraking te laten komen. Dat kan door een stage in het buitenland of door interculturele activiteiten in en buiten de lessen. Er wordt gewerkt aan het vormgeven van het beleid hiervoor.

Instroom en doorstroom

Onderstaande tabel laat het aantal instromers en doorstromers zien op de teldatum van 1 oktober 2014

en 1 oktober 2015. De instroom is in vergelijking met 2014 iets afgenomen, maar nog wel steeds gelijk aan de prognose. Voor de komende jaren wordt een gelijkblijvende instroom verwacht.

Instroom en doorstroom				
	1 okt. 2014		1 okt. 2015	
	Instroom	Doorstroom	Instroom	Doorstroom
Economie	53	14	50	7
Gezondheidszorg	61	13	59	8
Welzijn	88	22	88	16
Totaal	202	49	197	31

Resultaten

Diplomaresultaat

Onderstaande tabel laat zien hoe groot het aantal gediplomeerde instellingsverlaters in een schooljaar is als percentage van alle instellingsverlaters in hetzelfde schooljaar. In de berekening worden alle diploma's die een student binnen de instelling heeft behaald meegenomen.

Diplomaresultaat					
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
ROC Menso Alting	73%	78%	77,1%	75,8%	79,2%
Vergelijkingsgroep	68%	62%	71,9%	74,1%	75%

Bron: www.duo.nl

Jaarresultaat

Onderstaande tabel laat zien hoe groot het aantal gediplomeerden (instellingsverlaters met diploma plus gediplomeerde doorstromers binnen de instelling) in een schooljaar is, als percentage van hetzelfde aantal gediplomeerden plus de ongediplomeerde instellingsverlaters in dezelfde periode. Wanneer een student in een eerder schooljaar zijn diploma heeft behaald, wordt dit in de berekening niet meegenomen. Het gaat dus om de diploma's die in het betreffende schooljaar zijn behaald.

Jaarresultaat					
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
ROC Menso Alting	73%	75%	76%	78,7%	79,6%
Vergelijkingsgroep	68%	65%	72%	73,3%	74%

Bron: www.duo.nl

Jaarresultaat naar niveau					
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Niveau 1	100%	100%	100%	100%	n.v.t.
					60,7%

Niveau 2	78%	86%	83,3%	78,3%	69,4%	56,5%
Niveau 3	51%	60%	71,8%	76,7%	78,3%	65,3%
Niveau 4	80%	78%	76,8%	79,1%	82,6%	64,2%

Bron: www.duo.nl

Voortijdig schoolverlaten

Een voortijdig schoolverlater is een student die aan het begin van het schooljaar jonger is dan 22 jaar, die op 1 oktober van dat schooljaar is ingeschreven als bekostigd deelnemer, op 1 oktober van het jaar erna niet is ingeschreven in het vo, mbo, vavo of hbo en in dat jaar of in de jaren ervoor geen startkwalificerend diploma heeft behaald. Een startkwalificerend diploma is een havo- of vwo-diploma, of een mbo-diploma op ten minste niveau 2. Onderstaande tabel laat de resultaten voor VSV zien voor ROC Menso Alting en de vergelijkingsgroep.

Voortijdig schoolverlaten					
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
ROC Menso Alting	2%	3%	2,1%	2,3%	3,4%
Vergelijkingsgroep	8%	8%	6,2%	5,8%	5,4%

Bron: www.duo.nl

In 2012/2013 is de definitie aangepast waardoor ten onrechte getelde vsv-ers niet meer worden meegeteld. Vanwege deze wijziging worden de volgende cijfers alleen getoond vanaf dat jaar.

Percentage voortijdig schoolverlaters per opleidingsniveau				
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	Norm
Niveau 2	3,4%	6,8%	11,1%	13,5%
Niveau 3+4	2,0%	1,7%	2,6%	4,25%

Bron: www.vsvverkenner.nl

Hoewel onze vsv-cijfers laag zijn, zien we wel een stijging. In 2016 zullen we deze cijfers analyseren en op basis daarvan onze werkwijze in de bestrijding van voortijdig schoolverlaten verder aanscherpen.

Studenttevredenheid

De JOB-monitor is een onderzoek dat de tevredenheid van mbo-studenten meet.

	Job Monitor 2010		Job monitor 2012		Job monitor 2014	
	ROC MA	Landelijk	ROC MA	Landelijk	ROC MA	Landelijk
Cijfer						
School	7,0	6,9	7,3	6,4	7,6	6,5
Opleiding	6,9	6,4	7,1	6,9	7,3	7,0
5 puntsschaal						
Lessen	3,3	3,3	3,4	3,4	3,6	3,4
Toetsing	3,6	3,7	3,9	3,8	4,0	3,8
Competenties	3,8	3,7	3,8	3,6	3,9	3,7
Studiebegeleiding	3,5	3,5	3,6	3,5	3,8	3,5
Loopbaanbegeleiding	3,0	3,1	2,9	3,0	3,3	3,3
Stage	3,9	3,7	3,7	3,6	3,8	3,6
Informatie	3,2	3,3	3,4	3,3	3,6	3,4
Organisatie	3,2	3,1	3,3	3,1	3,5	3,2
Veiligheid en sfeer	4,2	3,8	4,2	3,8	4,3	3,8
Onderwijsfaciliteiten	3,4	3,4	3,7	3,5	3,7	3,5
School en studie	3,5	3,3	3,7	3,3	3,8	3,3

Uit de JOB-Monitor blijkt dat onze studenten tevreden zijn over de school en de opleidingen. ROC Menso Alting is een klein ROC. Onze docenten kennen hun studenten en de studenten voelen zich veilig en gezien op school. Veiligheid en sfeer worden dan ook hoog gewaardeerd. Ook de tevredenheid over de toetsing springt in het oog. De toetsen sluiten aan bij de leerstof en de studenten zijn daarnaast tevreden over de betrouwbaarheid van de beoordeling.

De afgelopen jaren heeft de loopbaanbegeleiding onze aandacht gehad. Het resultaat daarvan zien we terug in de tevredenheid van onze studenten.

De scores van de JOB Monitor zijn ook op teamniveau beschikbaar en vormen daarmee voor de teams een middel om de kwaliteit van het onderwijs gericht te verbeteren.

Klachten

In 2015 zijn er geen klachten binnengekomen.

Jaar	Aantal klachten
2015	0
2014	0
2013	1
2012	0
2011	0
2010	0

Oordeel Inspectie van het Onderwijs

In januari 2013 heeft de Inspectie van het onderwijs een onderzoek naar de Staat van de instelling uitgevoerd. Het onderzoek heeft tot doel om de kwaliteitsborging van de instelling te bepalen en om de risico's voor de onderwijskwaliteit in te schatten. De Staat van de instelling wordt elke drie jaar opgemaakt en bestaat uit een analyse van gegevens, een instellingsbreed onderzoek en een kwaliteitsonderzoek bij één of meer opleidingen.

De Inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs van voldoende tot goede kwaliteit is. Door de nauwe verwevenheid van steekproefopleidingen met alle andere opleidingen zien zij voor het onderwijsproces geen tot gering risico. Dit oordeel is met name gebaseerd op de goede opbouw van programma's en samenhang met de beroepspraktijkvorming en de examinering.

Voor de opbrengsten, de kwaliteitsborging, de naleving van de wettelijke vereisten en de financiële continuïteit ziet de Inspectie geen tot een gering risico.

De Inspectie voerde in juni 2014 een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uit met betrekking tot de kwaliteit van de examinering en diplomering bij de opleidingen Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Kinderopvang en Medewerker Maatschappelijke Zorg. De aanleiding voor het onderzoek naar kwaliteitsverbetering is de afspraak over vervolgtoezicht zoals is opgenomen in het rapport van de Staat van de instelling dat op 26 april 2013 is vastgesteld. In het onderzoek zijn tekortkomingen in de kwaliteit van de examinering en diplomering geconstateerd en was er sprake van onvoldoende examenkwaliteit.

Voor beide opleidingen werd in 2013 het aspect "afname en beoordeling" als onvoldoende beoordeeld, vanwege onvoldoende waarborg voor de betrouwbaarheid van de beoordeling. In het onderzoek naar kwaliteitsverbetering heeft de inspectie zich specifiek gericht op de indicatoren die eerder met een onvoldoende waren beoordeeld. Het onderzoek naar kwaliteitsverbetering heeft geleid tot het oordeel voldoende voor het kwaliteitsgebied examinering en diplomering voor beide opleidingen. Dat betekent dat de inspectie geen aanleiding heeft vervolgonderzoek uit te voeren of

afspraken met het college van bestuur te maken voor deze opleidingen. De beoordeling leidt niet tot vervolgtoezicht.

Het onderzoek naar de staat van de instelling en het onderzoek naar kwaliteitsverbetering hebben geleid tot het volgende oordeel:

Opleiding	Onderwijs-proces	Examinering & Diplomerings	Opbrengsten	Kwaliteits-borging	Naleving wettelijke vereisten
Pedagogisch werk niveau 4	V	V	V	V	VW
Helpende zorg en Welzijn niveau 2	G	V	V	V	VW
Maatschappelijke zorg niveau 3	V	V	X	V	VW
Manager handel niveau 4	V	V	X	V	VW

X: niet onderzocht

O: onvoldoende

V: voldoende

G: Goed

VN: voldoet niet

VW: voldoet wel

In 2016 is het volgende reguliere onderzoek door inspectie naar de Staat van de Instelling.

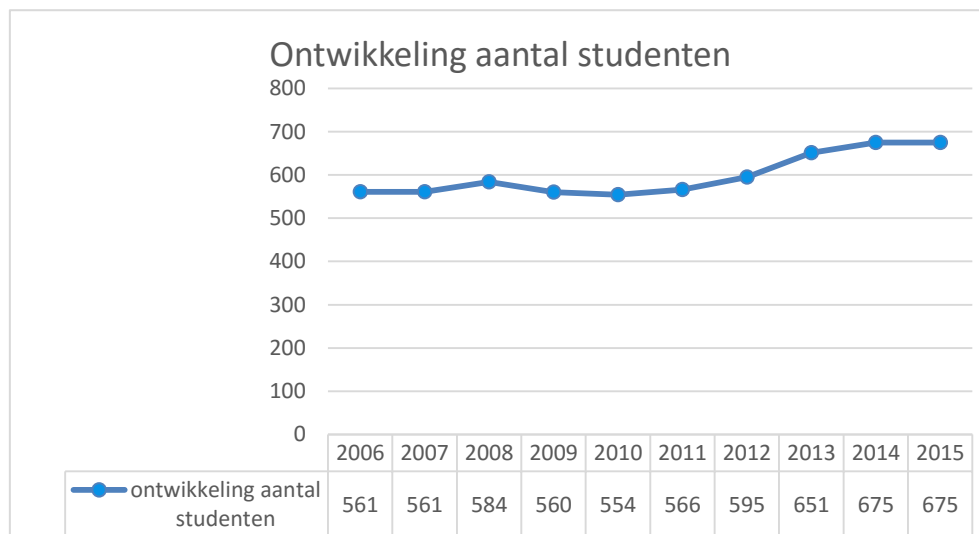
Kerngegevens studenten

Opleidingsaanbod 2014-2015

Sector	Opleiding	Niveau	Leerweg	Duur
Economie	Financieel Administratief Medewerker	3	BOL	2 jr
	Bedrijfsadministrateur	4	BOL	3 jr
	Secretaresse	3	BOL	2 jr
	Directiesecretaresse/ Managementassistent	4	BOL	3 jr
	Commercieel Medewerker	3	BOL	2 jr
	(Junior) Accountmanager	4	BOL	3 jr
	Verkoopsspecialist	3	BOL/BBL	2 jr
	Filiaal Manager	4	BOL/BBL	3 jr
Gezondheidszorg	Helpende Zorg en Welzijn	2	BOL	2 jr
	Facilitair Medewerker	2	BOL	2 jr
	Verzorgende-IG	3	BOL	3 jr
	Mbo-Verpleegkunde	4	BOL	4 jr
Onderwijs & Welzijn	Pedagogisch Medewerker Kinderopvang	3	BOL	3 jr
	Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Kinderopvang	4	BOL	3 jr
	Medewerker Maatschappelijke Zorg	3	BOL	3 jr
	Persoonlijk Begeleider Specifieke Doelgroepen	4	BOL	3 jr
	Persoonlijk Begeleider Gehandicaptenzorg	4	BOL	3 jr
	Onderwijsassistent	4	BOL	3 jr

Deelnemersgegevens

Studentenaantallen per 1 okt. 2015		Leeftijdsofbouw studenten per 1 okt. 2015				
Economie	145		Niveau			
Gezondheidszorg	227	Leeftijd	2	3	4	Totaal
Onderwijs & Welzijn	303	15 jaar	0	3	14	17
Totaal	675	16 jaar	15	30	76	121
		17 jaar	16	37	111	164
		≥ 18 jaar	26	107	240	373

4.4 Medewerkers

In 2015 hebben, voortvloeiend uit koersplan 2014-2018, de volgende onderwerpen binnen het thema 'medewerkers' de aandacht gehad:

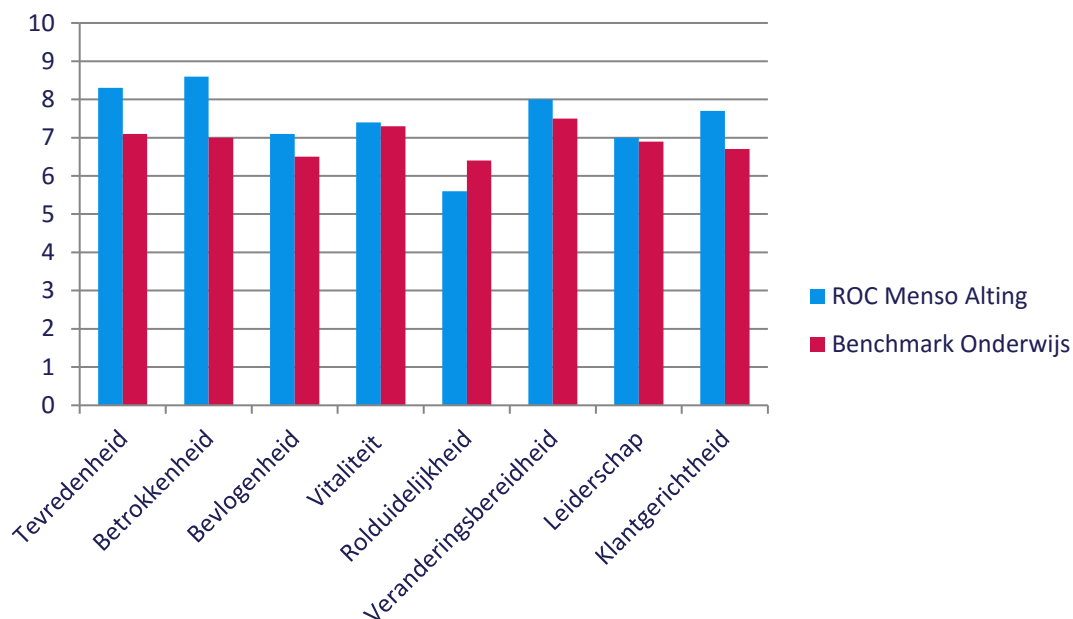
- Het opstellen van een scholingsplan per team dat een wezenlijk onderdeel uitmaakt van het teamplan waarbij er aandacht is voor zowel professionalisering van het team als van de individuele medewerker.
- Een nieuw werkverdelingsbeleid waarbij rekening gehouden wordt met individuele capaciteiten, competenties, belastbaarheid, persoonlijke voorkeuren en professionele ruimte van de medewerkers.
- Een professionaliseringsimpuls voor de examencommissie en het management.
- Integratie van het thema identiteit in de functioneringsgesprekken om zo het werken vanuit de identiteit binnen het dagelijks functioneren te stimuleren.
- Het in kaart brengen van medewerkerscompetenties op het gebied van ICT.

Medewerkersonderzoek

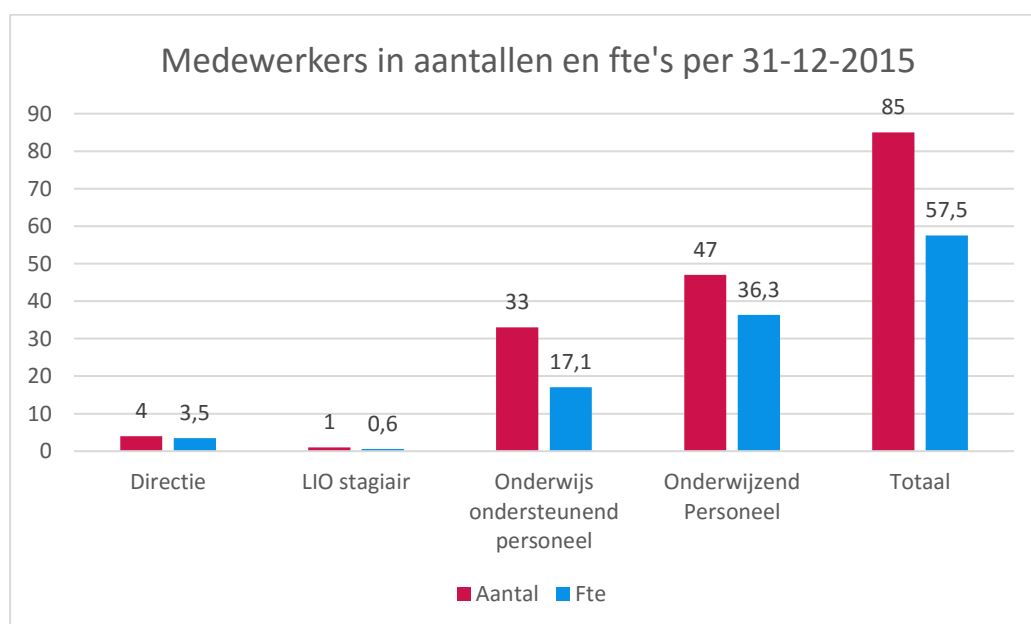
In januari 2013 is in samenwerking met Effectory een medewerkersonderzoek uitgezet. De resultaten van dit onderzoek zijn positief, met positieve uitschieters op het gebied van betrokkenheid, tevredenheid en veranderingsbereidheid. Duidelijke aandachtspunten zijn de rolduidelijkheid en de behoefte aan feedback van de leidinggevende.

In 2015 is het functiebouwwerk opnieuw ingericht en vastgesteld. Verder is de cyclus voor functioneren en beoordelen een 3^e jaar ingegaan. De gesprekken hebben een positieve invloed op de medewerkers. Zij voelen zich gekend en gehoord. Daarmee wordt invulling gegeven aan de behoefte aan feedback die vanuit het medewerkersonderzoek naar voren kwam. Het met regelmaat bespreken van competenties die nodig zijn voor de functie en van de persoonlijke doelen zorgt voor meer roluidelijkheid bij de medewerker. Ook wordt daarmee meer invulling gegeven aan wat van de medewerker wordt verwacht.

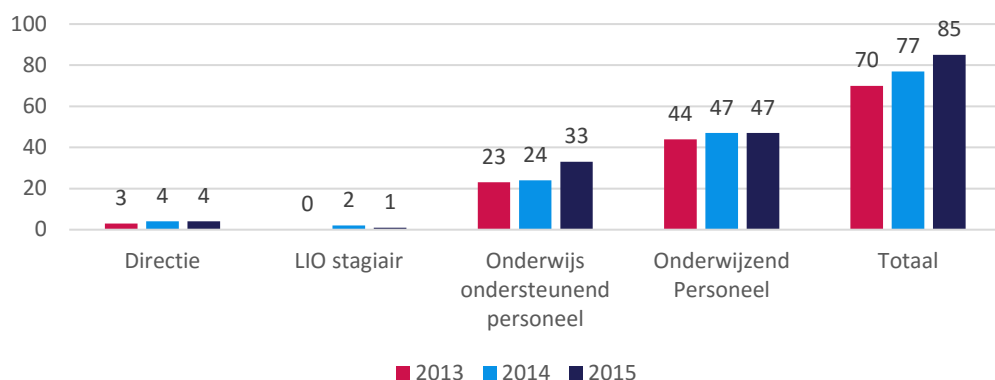
In 2016 staat opnieuw een medewerkersonderzoek gepland.

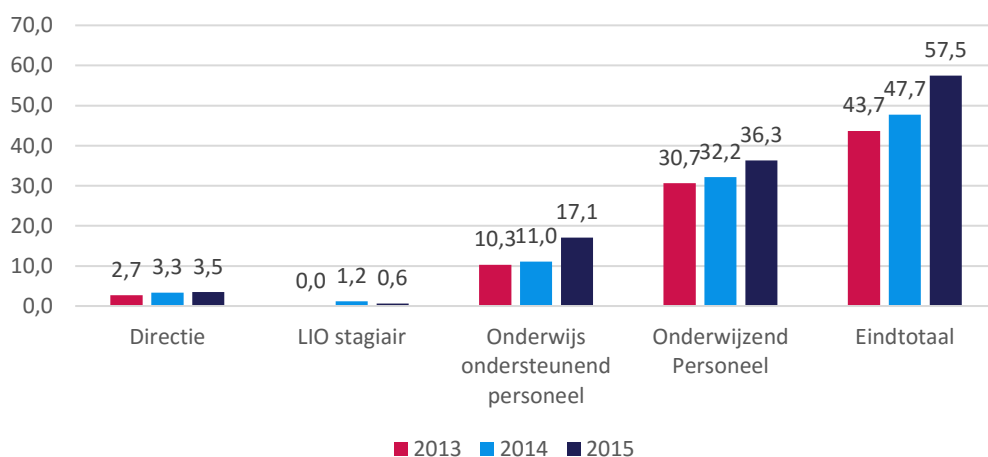
Kerngegevens medewerkers

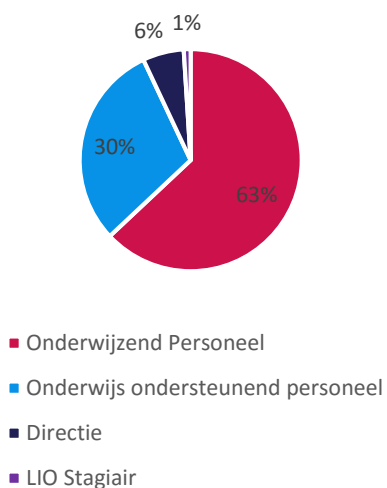
Medewerkers naar personeelscategorie in aantallen

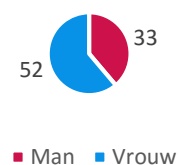
Medewerkers naar personeelscategorie in fte's

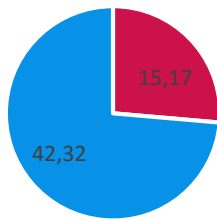
Personeelscategorie in %

Verhouding man/vrouw in aantallen

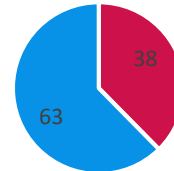
Verhouding vast en tijdelijk in fte's

■ Bepaalde tijd ■ Onbepaalde tijd

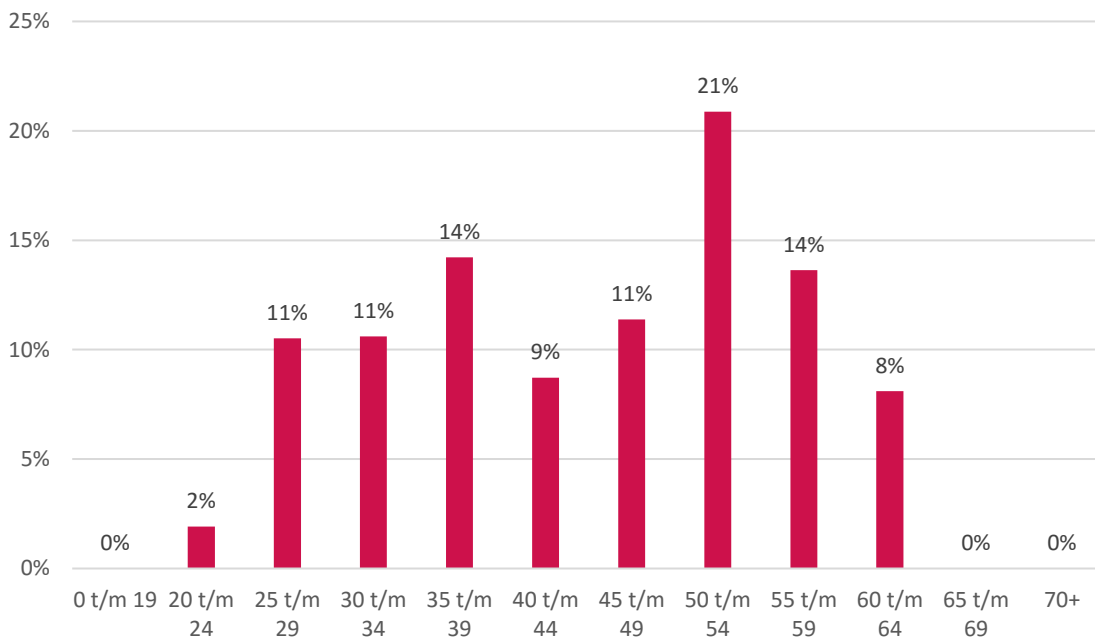
Verhouding vast en tijdelijk in aantallen

NB: tijdelijke uitbreidingen tellen dubbel

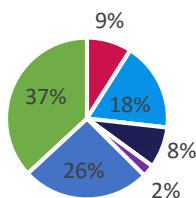

■ Bepaalde tijd ■ Onbepaalde tijd

Leeftijdsverdeling per 31-12-2015

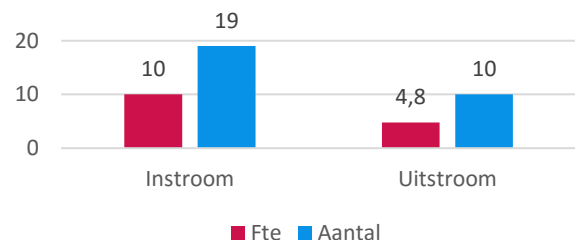

Personeelscategorie in fte's

■ Schaal 1 t/m 5 ■ Schaal 6 t/m 10 ■ Schaal 11+
■ LIO ■ LB ■ LC

Instroom en uitstroom 2015

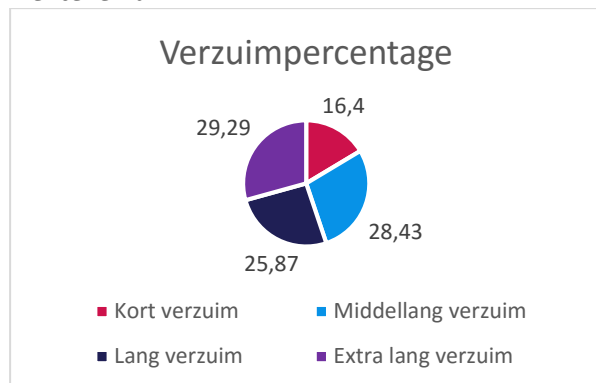

■ Fte ■ Aantal

Bapo-regeling

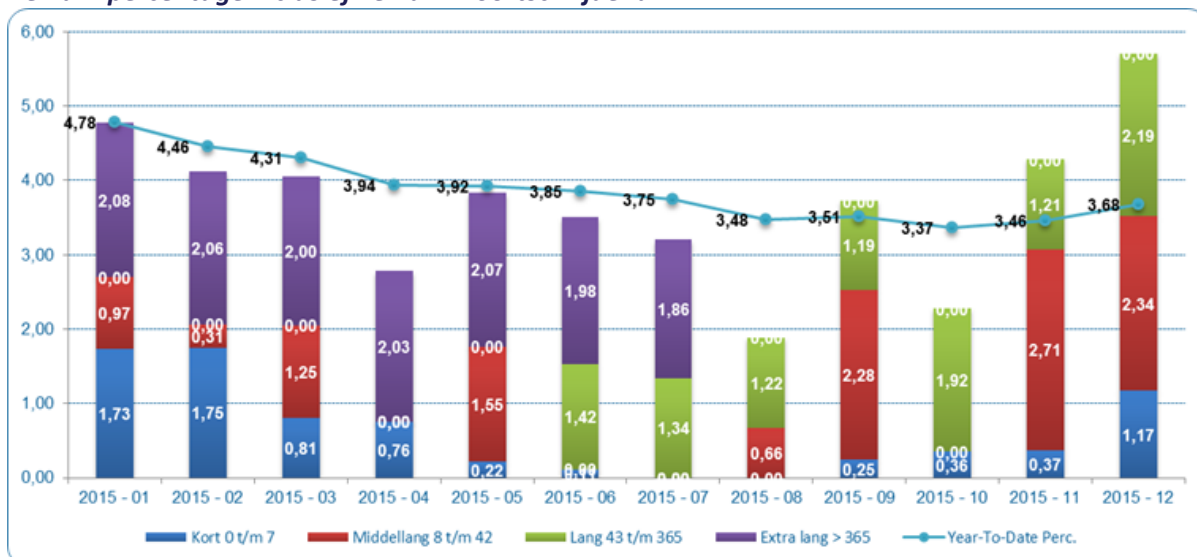
In 2015 maakten 9 medewerkers gebruik van de BAPO-regeling, in 2014 waren dat er 11. In 2015 gaat het om 1,04 fte, tegenover 1,44 fte in 2014.

Ziekteverzuim

Kengetal	2014	2015
Verzuimpercentage	4,34	3,68
Verzuimuren kort (tot 7 dagen)	835	598
Verzuimuren middellang (tot 42 dagen)	301	1.037
Verzuimuren lang (tot 365 dagen)	2.355	944
Verzuimuren extra lang (langer dan 365 dagen)	302	1.069
Verzuimuren totaal	3.793	3.648
Roosteruren totaal	87.432	99.234
Aantal meldingen	85	67
Meldingsfrequentie voortschrijdend (12-mnds)	1,10	0,69

Verzuimpercentage inclusief verzuim voortschrijdend

Bovenstaande lijn laat zien dat we van een gemiddeld verzuimpercentage van 4,78 in de periode jan 2014 - jan 2015 zijn gedaald naar een verzuimpercentage van 3,68 in de periode van nov 2014 - nov 2015. Het verzuimpercentage is licht gedaald in 2015. Voor 2016 wordt een hoger ziekteverzuim verwacht door een toename van het lange en extra lange verzuim.

Het kort verzuim is het meest beïnvloedbaar. Terugdringen van kort verzuim was een belangrijk speerpunt voor 2015. Door maandelijks overleg met de directie over verzuim, wordt hieraan invulling gegeven. Het voorkomen van lang verzuim heeft de aandacht in 2016. Het preventief voeren van gesprekken met mensen die risico lopen op verzuim is daarin een speerpunt.

4.5 Financiën

Ontwikkelingen

In het actieplan *MBO Focus op Vakmanschap 2011-2015* wordt een accent gelegd op de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Daarin wordt ook de lijn geschetst naar verkorting van de opleidingsduur tot drie jaar en een verzwaring van de onderwijstijd in het eerste jaar tot 1000 uur. Bovendien dient het MBO een stevige inspanning te leveren in verband met de verzwaring van de opleidingseisen met betrekking tot rekenen en taal. De aangepaste bekostiging (met ingang van 2015) heeft een verhoging van de rijksbijdrage opgeleverd die grotendeels gebruikt is voor een uitbreiding van het aantal fte's. In de nabije toekomst zal verder geïnvesteerd worden in de ontwikkeling van personeel en in de verbetering van faciliteiten waaronder het gebouw.

Aanscherpen van de meerjarenbegroting

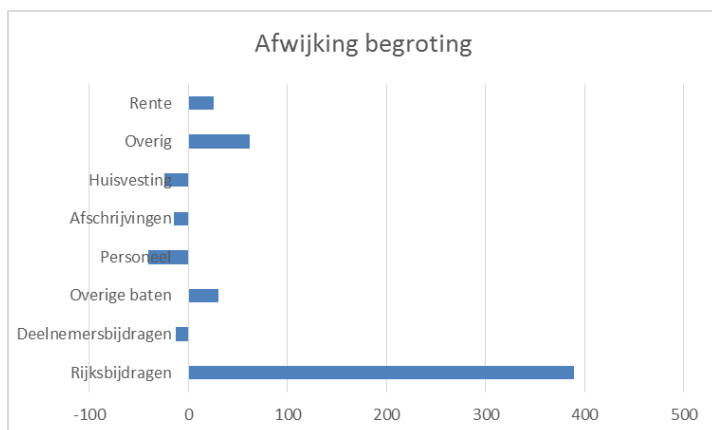
Vanuit de scholengroep is er de afgelopen jaren een beweging geweest om de begrotingen op een andere manier tot stand te laten komen. De begrotingsgesprekken die gevoerd worden gaan niet alleen over de financiën maar ook over de koers en de plannen voor de komende jaren. Door op deze manier te werken lukt het beter om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. Ook de monitoring van de resultaten wordt op deze manier vormgegeven. Maandelijks zijn er gesprekken tussen het hoofd financiën en het hoofd facilitair enerzijds en de directeur van ROC Menso Alting anderzijds. In deze gesprekken wordt gekeken of de gestelde ambities in lijn blijven met de bestedingen. Mogelijke knelpunten worden snel gesignaleerd en tegelijk vormen de gesprekken weer input voor de begrotingen van komende jaren. Het werken met een begroting op schooljaar zorgt voor een goede ontwikkeling in de verbinding tussen primair proces en de sturing daarop. De koppeling tussen beleid en beheer blijft nodig, evenals het verder verbeteren van de beleidsrijke meerjarenprognoses en de ontwikkeling van scenario's.

Aanpassen financieel reglement

Het financieel reglement is opgesteld en in werking getreden. Naar aanleiding van de opmerkingen van de inspectie is in 2015 de inhoud van het reglement bijgesteld.

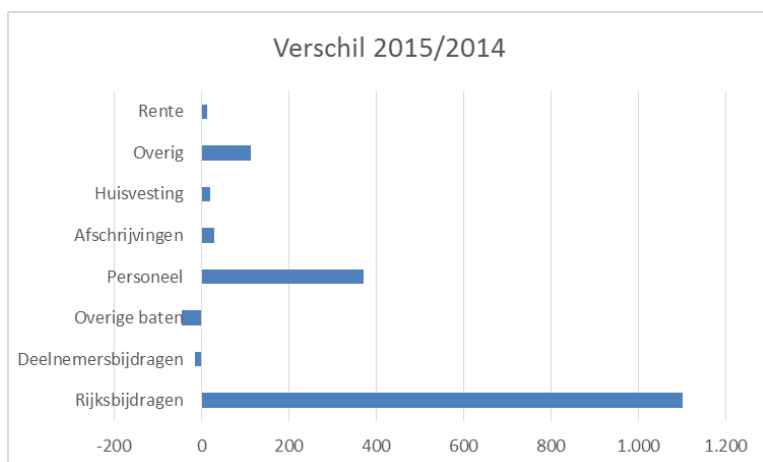
Financieel resultaat

Het resultaat over 2015 is € 399.000 positiever dan de begroting. De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn als volgt:

De Rijksbijdragen zijn hoger door de aanpassing als gevolg van hogere aantallen studenten, werkgeverslasten, het onderwijsakkoord en bijdragen voor rekenen en taal en professionalisering MBO. De personeelskosten zijn hoger door een hogere formatie mede door een hogere instroom van studenten en hogere werkgeverslasten.

Ten opzichte van 2014 zijn de verschillen als volgt:

De Rijksbijdragen zijn vooral hoger door meer bekostigde studenten, extra bijdragen als gevolg van de kwaliteitsafspraken en het nieuwe bekostigingssysteem.
De personeelskosten zijn hoger door meer formatie (+ 10,7 fte).

Financiële positie

De financiële positie is in 2015 ongeveer gelijk gebleven. De solvabiliteit is iets toegenomen terwijl de liquiditeit iets is afgenomen. In 2014 is voor € 177.000 geïnvesteerd in aanpassingen aan het gebouw. In de inrichting van lokalen en computers is € 106.000 geïnvesteerd.

	2015	2014	2013	2012	2011	Signalering
Solvabiliteit	.65	.62	.56	.55	.55	Bij een waarde lager dan 0,2
Liquiditeit	4.94	4.81	5.61	5.16	5.48	Bij een waarde lager dan 0,5
Rentabiliteit	9.7%	0.7%	0	-3.2%	-7.5%	n.v.t
Kapitalisatiefactor	77%	79%	81%	86%	89%	60%

Solvabiliteit:	eigen vermogen en voorzieningen/totaal passiva
Liquiditeit:	kortlopende vorderingen en liquide middelen/kortlopende schulden
Rentabiliteit:	resultaat uit gewone bedrijfsvoering/ totaal vermogen
Kapitalisatiefactor:	totaal kapitaal (exclusief gebouwen en terreinen)/totale baten

De indicatoren zijn hoog doordat het eigen vermogen van ROC Menso Alting relatief hoog is. Dit eigen vermogen is mede ontstaan doordat in het verleden subsidies ontvangen zijn voor de realisatie van het schoolgebouw. Omdat het ROC vrij klein is, is het gewenst dat het eigen vermogen een relatief grote omvang heeft zodat risico's opgevangen kunnen worden.

Met ingang van 2011 wordt de bestemmingsreserve huisvesting naar tijdsgelang van het gebruik van het gebouw Vondelpad 4/6 overgeboekt naar de algemene reserve.

De belangrijkste financiële doelstelling van het Menso Alting is een meerjarig sluitende begroting. Het jaarresultaat 2015 past binnen deze doelstelling. In 2016 en verdere jaren zullen als gevolg van de ingevoerde cascade bekostiging en de toename van het aantal bekostigde studenten de rijkbijdragen toenemen. Gecombineerd met een terughoudend beleid, zal deze doelstelling ook de komende jaren gerealiseerd kunnen worden.

Treasurybeleid

Voor treasurybeleid wordt verwezen naar het treasurymanagement van de Stichting Gereformeerde Scholengroep.

4.6 Verklaring helderheid in bekostiging

Wat betreft de notitie helderheid 2004 in de bekostiging staan de thema's in onderstaande tabel benoemd.

Thema 1	Uitbesteding
	Er vindt geen uitbesteding van (delen) van onderwijs aan een andere instelling plaats.
Thema 2	Investeren van publieke middelen in private activiteiten
	Er hebben geen investeringen met publieke middelen plaatsgevonden in private activiteiten.
Thema 3	Het verlenen van vrijstellingen
	Er worden geen vrijstellingen verleend.
Thema 4	Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf
	Er is geen fonds waaruit les- en cursusgeld voor deelnemers worden betaald.
Thema 5	In- en uitschrijving en inschrijving van deelnemers in meer dan één opleiding tegelijk
	Alle studenten worden ingeschreven op één kwalificatiedossier.
Thema 6	Studenten volgen modules van opleidingen
	Er zijn twee studenten die een niveau 3-diploma hebben behaald. Deze studenten zijn als extraneus ingeschreven en komen alleen in aanmerking voor diplomabekostiging.
Thema 7	De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven
	De deelnemers volgen de opleiding waarvoor ze nu zijn ingeschreven. Er zijn in de periode oktober 2015 tot en met december 2015 achttien studenten die omgezwaaid zijn naar een andere opleiding. In de periode 1 februari 2016 tot en met april 2016 waren er nog zeven studenten die een andere opleiding zijn gaan volgen. Deze studenten zijn veranderd van Crebo-code. In de periode oktober 2015 tot en met februari 2016 zijn er 21 studenten gestopt met de opleiding en vertrokken
Thema 8	Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven
	Er zijn geen maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven.

Exploitatie en resultaat over 2015

x € 1.000	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Rijksbijdragen	5.251	4.862	4.150
Deelnemersbijdragen	19	32	35
Overige baten	94	64	140
Som der baten	5.364	4.958	4.325
Personeel	3.649	3.690	3.278
Afschrijvingen	249	264	220
Huisvesting	203	227	183
Overig	649	587	536
Som der lasten	4.750	4.768	4.217
Rentebaten	8	25	22
Rentelasten	102	94	104
Saldo financiële baten en lasten	94	-67	-82
Saldo exploitatie	520	121	26

Balans

x € 1.000	31-12-2015	31-12-2014		31-12-2015	31-12-2014
Activa			Passiva		
Vaste activa			Eigen vermogen	4.318	3.698
Materiele vaste activa	2.861	2.913	Voorzieningen	47	58
Financiële vaste activa					
Totaal vaste activa	2.861	2.913	Langlopende schulden	1.546	1.629
Vorraden	13	13			
Vorderingen	121	104			
Liquide middelen	1	-74			
Rekening-courant	<u>3.689</u>	<u>3.078</u>			
Totaal vlottende activa	3.824	3.121	Kortlopende schulden	774	649
	6.685	6.034		6.685	6.034

4.7 Toekomstparagraaf

Kengetal	2015	2016	2017	2018
Studenten BOL	663	678	688	698
Studenten BBL	12	14	14	14
<i>situatie op 1/10 van het jaar</i>				

Personele bezetting

Management/Directie	3,5	3,5	3,5	3,5
Overige medewerkers	17,7	17,7	17,7	17,7
Onderwijzend personeel	36,3	37,7	38,6	39,5
	57,5	58,9	59,8	60,7

	2015	2016	2017	2018
Balans				
Activa				
Materiële Vaste activa	2.861	2.861	3.861	3.811
Vlottende activa	3.824	3.942	3.060	3.228
Totaal activa	6.685	6.803	6.921	7.039

Passiva				
Eigenvermogen				
Algemene reserve	2.732	2.994	3.256	3.518
Bestemmingsreserve	1.586	1.516	1.446	1.376
Voorzieningen	47	47	47	47
Langlopende schulden	1.546	1.472	1.398	1.324
Kortlopende schulden	774	774	774	774
Totaal Passiva	6.685	6.803	6.921	7.039

	2015	2016	2017	2018
Baten				
Rijksbijdrage	5.251	5.377	5.575	5.711
Cursusgelden	5	2	2	2
Overige baten	108	83	83	83
	5.364	5.462	5.660	5.796

Lasten				
Personeelskosten	3.649	3.969	4.104	4.240
Afschrijvingen	249	367	429	429
Huisvestingskosten	203	229	229	229
Overige lasten	649	630	630	630
Totaal lasten	4.750	5.195	5.392	5.528
Saldo Baten en Lasten	614	268	268	268
Saldo Financiële bedrijfsvoering	94-	76-	76-	76-
Totaal resultaat	520	192	192	192

Bedrijfsvoering

In 2015 hebben de volgende onderwerpen binnen het thema ‘bedrijfsvoering’ de aandacht gehad:

- Het beschrijven van bedrijfsprocessen als basis voor een in de toekomst in gebruik te nemen managementinformatiesysteem.
- Het ontwikkelen van een ICT-strategie die dient als kader voor de ICT-organisatie.
- Het doen van voorstellen ten aanzien van bewustwording rond het thema “duurzaamheid” en over het vormgeven van “gezonde school” binnen de curricula van de verschillende opleidingen.
- Het onderzoeken van mogelijkheden om het gebouw duurzamer te maken.
- Het betrekken van de studentenraad bij het thema duurzaamheid.

Communicatie

Speerpunt voor schooljaar 2014-2015 was de intensivering van de samenwerking binnen het AROC. Het AROC is een samenwerkingsverband tussen Alfa-college, Noorderpoort, AOC Terra, Drenthe College en ROC Menso Alting. In dat kader neemt ROC Menso Alting vanaf schooljaar 2014-2015 deel aan de gezamenlijke beroepenvoorlichting in de regio. Daarnaast heeft het AROC ter vervanging van de onderwijsbeurs in Martiniplaza *Hallo MBO* in het leven geroepen. *Hallo MBO* is de kick off van het

voorlichtingsjaar, waarbij medewerkers van de mbo-scholen langs de vmbo-scholen gaan om te vertellen over het mbo en het studiekeuzeproces. Ook wordt er een toolkit uitgedeeld. Het evenement is door decanen en vmbo-leerlingen enthousiast ontvangen en zal de komende jaren een vervolg krijgen.

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan het sterk neerzetten van ons merk. Het is nu tijd om te kijken in hoeverre de inspanningen vruchten hebben afgeworpen. Voor schooljaar 2015-2016 staat daarom een imago-onderzoek gepland. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd door bureau Team Communicatie.

Gebouw

In 2015 bleek dat we geregeld ruimte tekort hebben in ons gebouw door de combinatie van een toenemend aantal studenten en meer lessen door de invoering van de 1000-urennorm. Er zijn gesprekken gestart om oplossingen hiervoor te bedenken. Als gevolg van deze situatie is besloten de herinrichting van het schoolplein nog maar deels uit te voeren tot helder is of uitbreiding van het gebouw nodig is.

4.8 Verklaring bevoegd gezag

Het bevoegd gezag ziet er op toe dat alle opleidingen voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria op de gebieden:

- onderwijsproces
- examinering en diplomering
- opbrengsten
- kwaliteitsborging
- naleving wettelijke vereisten
- kwaliteit leraarschap
- financiële continuïteit

Hiervoor is een stelsel van kwaliteitszorg ingericht. Bij de beoordeling zijn onafhankelijke deskundigen en de inspectie van het onderwijs betrokken. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de zelfevaluatie 2015 in hoofdstuk 3.

Het verslag voldoet aan de verslaggevingseisen WEB artikel 7.2.7 lid 3 en 4.

Hoofdstuk 5 Jaarrekening Gereformeerde Scholengroep met toelichting

5.1 Financiën

Financiële kengetallen	2015	2014
Solvabiliteit 1	51,87	50,83
((Eigen vermogen / Totaal passiva) *100)		
Solvabiliteit 2	57,23	54,89
((Eigen vermogen +Voorzieningen) / Totaal passiva)*100)		
Liquiditeit (current ratio)	1,68	1,14
(Vlottende activa / Kortlopende schulden)		
Liquiditeit (quick ratio)	1,68	1,14
((Vlottende activa -/- Voorraden) / Kortlopende schulden)		
Rentabiliteit (%)	1,28	0,47
(Resultaat / Totale baten + Rentebaten)* 100		
Kapitalisatiefactor	28%	24%
totaal kapitaal (exclusief gebouwen en terreinen/totale baten)		

5.2 Balans per 31 december 2015

Na verwerking bestemming resultaat
Bedragen in € x 1.000,-

		31-12-2015		31-12-2014	
		EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
1	Activa				
	Vaste Activa				
1.2	Materiële vaste activa	9.773		11.299	
	Totaal vaste activa	<u>9.773</u>		<u>11.299</u>	
	Vlottende activa				
1.4	Vorraden	15		15	
1.5	Vorderingen	1.949		802	
1.7	Liquide middelen	4.212		3.400	
	Totaal vlottende activa	<u>6.176</u>		<u>4.217</u>	
	Totaal activa		<u>15.948</u>		<u>15.516</u>
2	Passiva				
2.1	Eigen Vermogen	8.273		7.887	
2.2	Voorzieningen	854		630	
2.3	Langlopende schulden	3.146		3.309	
2.4	Kortlopende schulden	3.675		3.690	
	Totaal passiva		<u>15.948</u>		<u>15.516</u>

5.3 Staat van baten en lasten over 2015

Bedragen in € x 1.000,-

		Begroot	
	31-12-2015	31-12-2015	31-12-2014
	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	29.310	28.793	27.325
3.3 College-, cursus-, les- en examengelden	5	3	4
3.5 Overige baten	968	1.155	1.208
Totaal baten	30.283	29.952	28.538
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	23.515	23.958	22.757
4.2 Afschrijvingen	1.714	1.260	1.312
4.3 Huisvestingslasten	1.355	1.507	1.333
4.4 Overige lasten	3.199	3.249	2.893
Totaal lasten	29.783	29.973	28.294
Saldo baten en lasten	500	-21	244
5 Financiële baten en lasten			
Resultaat	-114	-123	-108
Totaal resultaat	387	-145	135

5.4 Kasstroomoverzicht 2015

Bedragen in € x 1.000,-

	31-12-2015		31-12-2014	
	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo Baten en Lasten	500		244	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	1.714		1.312	
Mutaties voorzieningen	225		188	
Verandering in vlottende middelen:				
Voorraden (-/-)	0		-7	
Vorderingen (-/-)	-1.146		297	
Kortlopende schulden	-15		-44	
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>1.277</u>		<u>1.990</u>	
Ontvangen interest	18		35	
Betaalde interest (-/-)	-132		-143	
Buitengewoon resultaat	<u>-114</u>		<u>-108</u>	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>1.164</u>		<u>1.882</u>
Investeringsactiviteiten				
Investeringen in MVA (-/-)		-703		-2.166
Desinvesteringen in MVA		515		0
Totaal kasstroom uit Investeringsactiviteiten		<u>-188</u>		<u>-2.166</u>
Financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen				
Aflossing langlopende schulden (-/-)		-163		-158
Totaalkasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-163</u>		<u>-158</u>
Mutatie liquide middelen		<u>812</u>		<u>-443</u>

Deze posten zijn inclusief overlopende balansposten voor rente en aflossing.

5.5 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Toelichting Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Stichting Gereformeerde Scholengroep is een stichting. De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van onderwijs. De statutaire vestigingsplaats is Groningen, het vestigingsadres Lavendelweg 7.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het betreffende kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaat-bepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gesegmenteerde informatie

In de jaarrekening zijn afzonderlijke exploitatieoverzichten van het Gomarus College (VO) en het ROC Menso Alting College (MBO) opgenomen. Deze overzichten worden opgesteld op basis van rechtstreeks aan de afzonderlijke colleges toegerekende lasten en baten. De lasten van het Dienstencentrum worden verdeeld over beide colleges naar rato van het aantal gewogen leerlingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen.

Voorzieningen: bij het vaststellen van de personele voorziening voor jubilea wordt gebruik gemaakt van een schatting van de vertrekans.

Bijzondere waardeverminderingen: op grond van een impairmenttoets wordt geconstateerd of sprake is van bijzondere waardedalingen.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de organisatie een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. De stichting GSG heeft twee deelnemingen waar zij de volledige zeggenschap heeft. Op grond van art. 2:407 lid 1.a BW zijn de resultaten van Stichting GSG+ en de stichting GSG Studiepunt, beide vestigingsplaats Groningen, gezien de beperkte omvang van de activiteiten, niet meegeconsolideerd in de jaarrekening van Stichting Gereformeerde Scholengroep.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen en overige vorderingen, langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De stichting maakt geen gebruik van derivaten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa:

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijziging in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten en of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde. Het aan bedrijfsgebouwen uitgevoerde grootonderhoud wordt op dezelfde manier gewaardeerd als de bedrijfsgebouwen zelf. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom-genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De voorraden boeken, bestemd voor meerjarig gebruik, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen, verminderd met cumulatieve afschrijvingen. Jaarlijks wordt 25% van de historische aanschafwaarde ten laste van de exploitatie gebracht.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen: 3
- Inventaris en apparatuur: 7-25
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10-25
- Geactiveerd grootonderhoud: 3-12,5

De activa die volledig zijn afgeschreven, worden verwijderd uit de activastaat aangezien deze geen economische waarde vertegenwoordigen.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden.

Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

De voorraden hebben betrekking op kantoor- en kantineartikelen.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening- courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, die door het bestuur is aangebracht. Het betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen gepresenteerd. Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen betreffen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

De voorzieningen wachtgelden en jubilea worden opgenomen op basis van de contante waarde (2,5%). De andere voorzieningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Langlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van langlopende zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van kortlopende schulden zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Leasing

De Stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten worden geclassificeerd als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. De stichting heeft geen financiële leasecontracten.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. De totale leaseverplichting vanuit operational lease wordt onder het hoofd "Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen" toegelicht.

Opbrengstverantwoording

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten. Een in mindering gebrachte subsidie resulteert in een lagere afschrijvingslast op de investering.

College-, cursus-, les- en examengelden

De college-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het school/studiejaar zijn gespreid.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten. Deze baten worden verantwoord in de periode waar ze betrekking op hebben.

Personeelsbeloningen

Onder personeelslasten zijn begrepen de in het boekjaar verschuldigde salarissen, sociale lasten, pensioenpremies, inleenkrachten en overige personeelskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen van sociale fondsen.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die te kwalificeren is als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar. De dekkinggraad van het ABP per 31 december 2015 bedraagt 97,2%.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de overige baten/lasten.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd van het financiële instrument, vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Toelichting op de balans

Materiele vaste activa

	Aanschafprijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde
	1-1-2015	1-1-2015	1-1-2015				31-12-2015	31-12-2015	31-12-2015
	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
1.2 Materiële vaste activa									
Gebouwen en terreinen	11.309	4.387	6.922	22	569	860	10.109	4.594	5.515
Groot onderhoud	2.413	554	1.859	224	0	226	2.637	780	1.857
Inventaris en apparatuur	8.903	7.205	1.698	305	11	396	9.189	7.593	1.597
Andere vaste bedrijfsmiddelen	4.328	3.614	713	201	515	232	320	153	167
In uitvoering en vooruitbetalingen	107	0	107	-49	0	0	58	0	58
Niet aan het proces dienstbare MvA	0	0	0	0	-580	0	580	0	580
Materiële vaste activa	27.059	15.760	11.299	703	515	1.714	22.892	13.120	9.773

Vorraden

	31-12-2015 EUR (x 1.000)	31-12-2014 EUR (x 1.000)
1.4 Voorraden		
Gebruiksgoederen	15	15
Vorraden	15	15

De voorraden hebben betrekking op kantoor- en kantineartikelen.

Vorderingen

	31-12-2015 EUR (x 1.000)	31-12-2014 EUR (x 1.000)
1.5 Vorderingen		
Debiteuren	951	667
Groepsmaatschappijen	0	13
Overige overheden	210	9
Overige vorderingen	165	28
Overlopende activa	720	162
Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-97	-77
Vorderingen	1.949	802

Uitsplitsing

Personeel	0	28
Overige	164	0
Overige vorderingen	165	28

Vooruitbetaalde kosten*)	719	162
Overige overlopende activa	1	0
Overlopende activa	720	162

*) betreft vooruitbetaalde facturen die betrekking hebben op het volgend boekjaar

Stand per 1-1	77	84
Onttrekking	44	44
Dotatie	64	37
Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	97	77

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Liquide middelen

	31-12-2015 EUR (x 1.000)	31-12-2014 EUR (x 1.000)
1.7 Liquide middelen		
Kasmiddelen	6	6
Tegoeden op bank- en girorekening	387	470
Deposito's	3.819	2.924
Liquide middelen	<u>4.212</u>	<u>3.400</u>

Alle liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2015 EUR (x 1.000)	Resultaat EUR (x 1.000)	Overige EUR (x 1.000)	Stand per 31-12-2015 EUR (x 1.000)
2.1 Eigen Vermogen				
Algemene reserve	3.065	875	0	3.940
Bestemmingsreserve (publiek)	4.820	-488	0	4.332
Eigen vermogen	7.887	387	0	8.273
Uitsplitsing				
Reserve onderwijsinnovatie	378	0	0	378
Reserve Huisvesting	1.229	-70	0	1.159
Bestemmingsreserve uitgestelde BAPO	248	-17	0	231
Bestemmingsreserve Prestatiebox	285	0	0	285
Bestemmingsreserve afschrijvingen	2.680	-401	0	2.279
Bestemmingsreserve (publiek)	4.820	-488	0	4.332

De reserve huisvesting wordt naar gelang van de economische levensduur van het gebouw Vondelpad 4/6 overgeboekt naar de algemene reserve.

Met ingang van 2012 is de subsidie Prestatiebox ontvangen. Deze subsidie wordt op schooljaar ingezet. Het in 2012 ontvangen deel dat niet is ingezet is toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Het verschil tussen de jaarlijks begrote en werkelijke afschrijvingen wordt aan de reserve afschrijvingen toegevoegd met als doel de meerjarige investeringen beheersbaar te houden.

De reserve gespaarde BAPO betreft een reserve voor medewerkers die in het verleden BAPO gespaard hebben en bij hun vertrek dit gespaarde bedrag opnemen.

De reserve onderwijsvernieuwingen is een reserve om in de toekomst grote noodzakelijke onderwijsvernieuwingen te financieren.

Op de bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur. Zie ook de resultaatverdeling.

Voorzieningen

	Stand per 1-1-2015 EUR (x 1.000)	Dotaties EUR (x 1.000)	Onttrekkingen EUR (x 1.000)	Vrijval EUR (x 1.000)	Stand per 31-12-2015 EUR (x 1.000)	Kortlopend < 1 jaar EUR (x 1.000)	Langlopend > 1 jaar EUR (x 1.000)
2.2 Voorzieningen							
Personeelsvoorzieningen	630	544	307	12	854	229	625
Voorzieningen	630	544	307	12	854	229	625

Personeelsvoorzieningen

Voor ontslagvergoedingen, wachtgelduitkeringen en aanvullingen op pensioenen en werkloosheidsuitkeringen; voor kosten van herbezetting ingeval van opname spaarverlof op grond van de cao VO; voor kosten jubileumgratificaties en duurzame inzetbaarheid.

Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2015 EUR (x 1.000)	Aangegane leningen EUR (x 1.000)	Aflossingen EUR (x 1.000)	Stand per 31-12-2015 EUR (x 1.000)	Kortlopend < 1 jaar EUR (x 1.000)	Langlopend > 1 jaar EUR (x 1.000)
2.3 Langlopende schulden						
Kredietinstellingen	3.309	0	163	3.146	163	2.983
Langlopende schulden	3.309	0	163	3.146	163	2.983

Rentevoet % 5,5/6,13/1,8 + 3 mnds Euribor

Aflossingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht, zijn opgenomen onder kortlopende schulden. Voor de lening ter grootte van 1.680.000,- (31-12-2015, rentevoet 1,8% plus 3 mnds Euribor) is op het gebouw aan de Lavendelweg hypotheekrecht gevestigd.

De annuïtaire leningen ter grootte van 1.629.000,- (31-12-2015, rentevoet 5,5 en 6,13) zijn gewaarborgd door het waarborgfonds BVE. In verband daarmee bestaat een latente claim van 2% van de Rijksbijdrage BVE.

Kortlopende schulden

	31-12-2015 EUR (x 1.000)	31-12-2014 EUR (x 1.000)
2.4 Kortlopende schulden		
Kredietinstellingen	163	158
Crediteuren	190	245
OCW/EL&I	23	17
Schulden aan groepsmaatschappijen *)	357	386
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.049	983
Schulden ter zake van pensioenen	279	306
Overige kortlopende schulden	63	107
Overlopende passiva	1.552	1.486
Kortlopende schulden	3.675	3.690
*) betreft een rekening-courant verhouding met de Vereniging Gereformeerde Scholengroep.		
Uitsplitsing		
Loonheffing	783	726
Omzetbelasting	2	3
Premies sociale verzekeringen	263	254
Overige belastingen	0	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.049	983
Werk door derden	0	0
Overige	63	107
Overige kortlopende schulden	63	107
Vooruitontvangen college-en les gelden	0	0
Vooruitontvangen subsidies OCW/EL&I	78	104
Vooruitontvangen investeringssubsidies	0	0
Vooruitontvangen termijnen	371	469
Vakantiegeld en -dagen	993	905
Accountants- en administratiekosten	0	0
Rente	0	0
Overige	111	8
Overlopende passiva	1.552	1.486

De looptijd van de kortlopende schulden zijn allen < 1 jaar.

Model G

Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving regeling

Omschrijving regeling	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Prestatie afgerond
Bekwaamheid management en onderwijspersoneel MBO	590536-1	20-11-2013	42.285	42.285	X
Lerarenbeurs zii-instroom MBO	563514-1	20-9-2013	20.000	20.000	X
Lerarenbeurs zii-instroom MBO	705888-1	20-8-2015	20.000	20.000	
Studieverlof MBO	708102-1	21-9-2015	7.966	7.966	
Studieverlof MBO	712460-1	20-11-2015	9.958	9.958	
Lerarenbeurs verlofsubsidie VO	643304-1	20-6-2014	72.683	72.683	X
Lerarenbeurs verlofsubsidie VO	712323-1	20-11-2015	686	686	
Lerarenbeurs verlofsubsidie VO	709663-1	20-10-2015	11.016	11.016	
Lerarenbeurs verlofsubsidie VO	707177-1	21-9-2015	80.377	80.377	
Totaal			264.971	264.971	

Subsidies met verrekeningsclausule

Aflop per ultimo verslagjaar

Omschrijving regeling

Omschrijving regeling	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale kosten EUR	Te verrekenen EUR
Ned. Taal en Rekenen MBO	592031-2	20-11-2013	56.211	56.211	56.211	0
Schoolmaatschappelijk werk in het MBO	602360-1	18-12-2013	7.925	7.925	7.925	0
Schoolmaatschappelijk werk in het MBO	666453-1	20-1-2015	11.474	11.474	11.474	0
Totaal			75.610	75.610	75.610	0

Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving regeling

Omschrijving regeling	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing EUR	Saldo 31-12-2014 EUR	Ontvangen in verslagjaar EUR	Lasten in verslagjaar EUR	Totale kosten 31-12-2015 EUR	Saldo 31-12-2015 EUR
			0	0	0	0	0	0
Totaal			0	0	0	0	0	0

Financiële instrumenten

Algemeen

De GSG maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De GSG handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Kredietrisico

Er is een beperkt kredietrisico te onderkennen; veruit de grootste debiteur (circa 95% van de omzet) is het Ministerie van OCW. De overige debiteuren zijn marktpartijen/instellingen en ouders/studenten. De omzet bij deze debiteuren is ongeveer 5% van het totaal. Om het risico voor dat deel te beperken wordt gebruik gemaakt van overeenkomsten en een strikt invorderingsbeleid.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen leningen. Bij de annuïtaire leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. Op de lineaire lening is sprake van een rentetarief gebaseerd op het 3-maands Euribor tarief vermeerderd met een opslag. Beide leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De GSG heeft geen afgeleide financiële instrumenten om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Liquiditeitsrisico

De GSG loopt geen significante liquiditeitsrisico's. De GSG bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet er op toe dat er steeds voldoende liquiditeiten zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, is gelijk aan de boekwaarde ervan.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Rechten:

Vordering op het Ministerie van OCW groot € 1.150.000 vanwege de overgang van de bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar. Deze latente vordering wordt opeisbaar op het moment dat de school voor VO gestopt wordt op 1 januari van enig kalenderjaar.

Verplichtingen:

Kopieercontracten: er zijn contracten afgesloten, tot een bedrag van circa € 36.000 per jaar. Looptijd 1-10-2011 tot 30-09-2016.

Verder zijn er enkele beperkt van omvang zijnde huur-/leasecontracten voor verwarmingsketels en boilers.

In het kader van Europese aanbestedingen zijn contracten aangegaan. Als op basis van deze contracten producten of diensten worden afgenomen vertegenwoordigen deze een gemiddelde jaarlijkse omzet van (peil 2015):

Ziggo: circa 40.000 per jaar looptijd tot en met 2020

Van Dijk boekhuis: circa 650.000,= looptijd tot en met 2015

Eneco Energy: circa 200.000,= looptijd tot en met 2020

DVEP Energy: circa 200.000,= looptijd tot en met 2020

ICS adviseurs: circa 130.000 excl BTW (begeleiding bouw Leeuwarden)

Kleine contracten mbt onderhoud installaties (jaarlijks verlenging), Lavans containers Vondelpad 1, 2 en 3

Voor het afnemen van OV-abonnementen namens de leerlingen zijn contracten met:

Q-buzz: circa 600.000,= per jaar; jaarlijks contract

Arriva: circa 300.000,= per jaar; jaarlijks contract

Toelichting op de staat van baten en lasten

	31-12-2015	Begroot	31-12-2014
	EUR (x 1.000)	31-12-2015	EUR (x 1.000)
		EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
3.1 Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW/EL&I	27.465	27.380	25.748
Overige subsidies OCW/EL&I	1.227	962	1.395
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	618	451	182
Rijksbijdragen	29.310	28.793	27.325

Uitsplitsing

Rijksbijdrage OCW	27.465	27.380	25.748
Rijksbijdrage OCW/EZ	27.465	27.380	25.748
Overige subsidies OCW	1.227	962	1.395
Rijksbijdrage OCW/EZ	1.227	962	1.395
Doorbetaling rijksbijdrage SWV	618	451	182
Inkomensoverdrachten	618	451	182

De Rijksbijdragen zijn gebaseerd op het aantal leerlingen.

	31-12-2015	Begroot	31-12-2014
	EUR (x 1.000)	31-12-2015	EUR (x 1.000)
		EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
3.3 College-, cursus-, les- en examengelden			
Cursusgelden sector BVE	5	3	4
College-, cursus-, les- en examengelden	5	3	4
3.5 Overige baten			
Verhuur	81	74	79
Detachering personeel	30	27	76
Ouderbijdragen	489	405	510
Overige	369	648	544
Overige baten	968	1.155	1.208

	31-12-2015 EUR (x 1.000)	Begroot 31-12-2015 EUR (x 1.000)	31-12-2014 EUR (x 1.000)
4.1 Personeelslasten			
Lonen en salarissen	22.603	23.091	22.020
Overige personele lasten	1.030	960	896
Af: uitkeringen	-118	-93	-159
Personeelslasten	23.515	23.958	22.757
<i>Uitsplitsing</i>			
Brutolonen en salarissen	17.850	18.288	17.169
Sociale lasten	2.391	2.161	2.213
Pensioenpremies	2.361	2.642	2.638
Lonen en salarissen	22.603	23.091	22.020
Dotaties personele voorzieningen	213	45	181
Personeel niet in loondienst	9	16	12
Overig	808	899	703
Overige personele lasten	1.030	960	896
	31-12-2015 GEM FTE		31-12-2014 GEM FTE
Directie	20,44		23,30
Onderwijs Personeel (OP)	236,91		231,30
Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP)	89,79		86,30
Totaal	347,14		339,70
Gemiddelde personeelkosten per FTE (x 1.000 EUR)	67,7		67,0
Gemiddelde loonkosten per FTE (x 1.000 EUR)	65,1		64,8
	31-12-2015 GEM FTE		31-12-2014 GEM FTE
Gomarus College	274,71		270,20
ROC Menso Alting	52,47		46,60
Dienstencentrum / CvB	19,97		22,90
Totaal	347,15		339,70

	Begroot		
	31-12-2015	31-12-2015	31-12-2014
	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
4.2 Afschrijvingen			
Materiële vaste activa	1.714	1.260	1.312
Afschrijvingen	1.714	1.260	1.312

De afschrijvingen voor materiele vaste activa bevat € 479.893 ivm impairment Lavendelweg 5.

4.3 Huisvestingslasten			
Huur	170	232	177
Verzekeringen	0	0	0
Onderhoud	223	187	219
Energie en water	443	462	443
Schoonmaakkosten	344	395	348
Heffingen	135	125	114
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	0	76	0
Overige	41	30	32
Huisvestingslasten	1.355	1.507	1.333

4.4 Overige lasten			
Administratie en beheerslasten	1.503	1.346	1.325
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.533	1.717	1.458
Dotatie overige voorzieningen	16	16	-11
Overige	147	182	120
Overige lasten	3.199	3.260	2.893

Specificatie honorarium			
Onderzoek jaarrekening	33	0	40
Fiscale adviezen	0	0	3
Accountantslasten	33	0	43

	Begroot		
	31-12-2015	31-12-2015	31-12-2014
	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)	EUR (x 1.000)
5 Financiële baten en lasten			
Rentebaten	18	55	35
Rentelasten (-/-)	132	178	143
Financiële baten en lasten	-114	-123	-108

5.6 Segmentatieoverzicht

Segmentatie naar onderwijssectoren

	EUR (x 1.000) VO	EUR (x 1.000) BVE
Baten		
Rijksbijdragen	24.059	5.251
College-, cursus-, les- en examengelden	0	5
Overige baten	699	110
Totaal Baten	24.758	5.366
Lasten		
Personeelslasten	19.754	3.650
Afschrijvingen	817	249
Huisvestingslasten	1.115	204
Overige lasten	3.185	650
Totaal Lasten	24.871	4.753
Saldo Baten en Lasten	-113	613
Financiële baten en lasten	-20	-94
Totaal resultaat	-133	520

5.7 Verbonden partijen

Model E

Naam	Juridische vorm 2015	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2015 EUR (x 1.000)	Resultaat 2015 EUR (x 1.000)	Art. 2:403 BW J/N	Deelname %	Consolidatie J/N
Menso Alting +	Stichting	Groningen	4	0	0	nvt	100	N
Grip	Stichting	Rotterdam	4	0	0	N	25	N
Vereniging GSG	Vereniging	Groningen	4	357	-29	N	0	N

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

5.8 Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

4.1	Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 1 (met dienstbetrekking)									
	Naam	Voorzitter j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastbare onkosten- vergoedingen	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
	T. Stelpstra	J	1-7-2013	30-4-2015	1	35.293	466	5.106	0	nvt
	P.H. Holsappel (VO)	J	1-5-2015	31-12-2015	1	61.883	756	8.432	0	nvt
	G. Boersma (MBO)	J	1-5-2015	31-12-2015	1	53.182	154	7.205	0	nvt
	De WNT norm voor topfunctionarissen is € 178.000									
4.2	Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 1 (zonder dienstbetrekking)									
	Naam	Voorzitter j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastbare onkosten- vergoedingen	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
	geen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
4.3	Vermelding toezichthouders (lid van het hoogste toezichthoudende orgaan)									
	Naam	Voorzitter j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastbare onkosten- vergoedingen	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
	J.B. Modderman	J	1-1-2013	-	nvt	3.542	0	0	0	nvt
	M.E. Boon	N	18-10-2008	-	nvt	2.530	0	0	0	nvt
	H.J. Knoll	N	1-11-2013	-	nvt	2.530	0	0	0	nvt
	R. Robbe	N	1-1-2015	-	nvt	2.530	255	0	0	nvt
4.4	Vermelding niet-topfunctionarissen (andere functionarissen van wie de bezoldiging c.q. de ontslagvergoeding de norm overschrijdt)									
	Naam	Voorzitter j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastbare onkosten- vergoedingen	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
	geen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
4.5	Vermelding niet-topfunctionarissen (zelfde opgave als hierboven, maar dan over het voorgaande verslagjaar)									
	Naam	Voorzitter j/n	Ingang dienstverband	Einde dienstverband	Omvang dienstverband in fte	Beloning	Belastbare onkosten- vergoedingen	Voorziening beloning op termijn	Uitkering beëindiging dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm
	geen	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Jaarrekening vastgesteld 14 juni 2016:

C.W. Heek College van Bestuur

Raad van Toezicht:

J.B. Modderman

M. Boon

H.J. Knoll

R. Robbe

Hoofdstuk 6 Overige gegevens

6.1 Controleverklaring accountant

Controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Gereformeerde Scholengroep

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de (in dit rapport opgenomen) jaarrekening 2015 van Stichting Gereformeerde Scholengroep te Groningen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Gereformeerde Scholengroep per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 393, lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 392, lid 1 onder b tot en met h van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 391, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Groningen, 29 juni 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.S. Huizinga RA

6.2 *Gebeurtenissen na balansdatum*

Er zijn geen gebeurtenissen geweest, die van invloed zijn op de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015.

6.3 *Bestemming van het exploitatieresultaat*

Mutatie algemene reserve van het Gomarus College	256
Mutatie bestemmingsreserve Prestatiebox	0
Mutatie bestemmingsreserve BAPO	-17
Mutatie bestemmingsreserve Onderwijsontwikkeling	0
Mutatie bestemmingsreserve afschrijvingen	-372
Saldo	<u><u>-133</u></u>

Met ingang van 2013 wordt het verschil tussen de begrote en werkelijke afschrijvingen verrekend via een bestemmingsreserve.

Mutatie algemene reserve van het ROC Menso Alting	619
Mutatie bestemmingsreserve afschrijvingen	-29
Mutatie bestemmingsreserve huisvesting	-70
Saldo	<u><u>520</u></u>

Er zijn geen statutaire bepalingen omtrent de resultaatverdeling.

6.4 Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling: Stichting Gereformeerde Scholengroep
Adres: Postbus 935
Postcode/plaats: 9700 AX Groningen
Telefoon: 050-5244500
website www.gsg.nl

Bestuursnummer: 41789

Contactpersoon: U. Dijkstra
Telefoonnummer: 050-5244502
Fax: 050-5244510
E-mail: u.dijkstra@gsg.nl

Brinnummers: 02UV, 14NZ

Naam	Brinnummer	Sector
Gomarus College	02UV	VO
ROC Menso Alting	14NZ	BVE

College van Bestuur
C.W. Heek bestuurder

RvT
J.B. Modderman voorzitter
M.E.Boon lid
H.J. Knoll lid
R. Robbe lid